

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Indbydelsesskrift

til

de offentlige

Afgangs- og Aarsprøver

i

Nykjøbing Kathedralskole

i Juni og Juli 1888.

Indbydelsesskrift

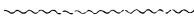
til de offentlige

Afgangs- og Aarsprøver

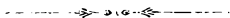
i

Nykjøbing Kathedralskole

i Juni og Juli 1888.

- I. Fortegnelse over Discipelbibliotheket. Af Adjunkt A. Møller.
- II. Stof og Æther. Af Overlærer M. Jespersen
- III. Skoleefterretninger for 1887—88. Af Rektor, Prof. Chr. Listov.

Fortegnelse

over

Nykjøbing Kathedralskoles

Discipelbibliothek,

meddelt af

A. Møller.

- Aftenlæsning. B. 2—3, 1861; 5—7, 1862—63.
 — Ny Række. B. 1—5, 1865—67; 7—12, 1868—70.
- Aldrich, Th. B.: En slem Drengs Historie. 1885.
- Amicis, E. de: Italienske Soldaterhistorier. 1880.
 — Do. Do., ny Række. 1885.
- Andersen, C.: Liv i Lænker, 2 Digte. 1873.
 —, H. C.: Æventyr, med Illustrationer. 1850.
 — — Nye Æventyr og Historier. 1860.
 — — Do. Do., 2. Række. 1861.
 — — Improvisatoren. 1866.
- Andresen, A.: Udtog af Pikvik-Klubbens efterladte Papirer.
 (Folkelæsning). B. 1—2. 1881—82.
- Archiv, Historisk, udg. af J. Petersen og J. C. Granzow.
 B. 1—2. 1873.
- Arentzen, Kr.: Gunløg Ormstunge, dram. Digting. 1852.
- Baker, S. Wh.: Ismailia, overs. af O. Irminger. 1875.
- Barth, H.: Rejser og Opdagelser i Nord- og Mellemafrika.
 B. 1—2. 1860.
- Bauditz, W.: I ledige Timer. 1—3. 1873—74.
- Bernhard, C.: Gamle Minder. 1881.
 — Krøniker fra Erik af Pommerns Tid. 1850.
- Blicher, St. St.: Digte, 1 B. 1847.
 — — Gamle og nye Noveller. B. 3, 4 og 6. 1846.
- Bob: Nogle Aar i det hemmelige Politi. 1—2. 1863.
- Bohr, H., Peder Tordenskjold. 1839.
- Bredsdorff: Nord. illustr. Børneblad, 5te Aarg. 1878.
 — Fortællinger for Ungdommen. (Uden Aarstal.)
- Bremer, Fr.: Liv i Norden. 1849.
- (—): Nabofamilierne. Overs. af J. Fabricius. 1846.
- Bulwer, E. L.: Rienzi. 1863.

- Bulwer, E. L.: Den sidste Lehnsherre. 1863.
 — Harald, Saxernes sidste Konge. 1862.
 — Nat og Morgen. 1874.
- Campe, J. H.: Entdeckung Amerikas. 1—2. 1801.
- Carlén, E.: Kjøbmandshus i Skjærgaarden. 1—4. 1859—60.
- Christensen, Chr.: Krigsminder fra Dannevirke og Dybbøl. 1886.
- Cooper: Banditten. 1861.
 — Conanchet. 1831.
 — Kaperen. 1858.
 — Krateret. 1859.
 — Lodsén. 1857.
 — Lucy Hardinge. 1857.
 — Sidste Mohicaner. 1854.
 — Spionen. 1855.
 — Stifinderen, bearb. af Fr. Hoffmann. 1878.
- Dagbog for 1848, over Begivenhederne fra den 21. Marts. 1—16 H. i 1 B. 1848.
- Davidson, J.: Bibliothek for Ungdommen. 1872, B. 1—4; 1873, B. 1—4.
- Dickens, Ch.: Bleak-House. 1—2. 1852—53.
 — David Copperfield. 1—2. 1856.
 — Juleæventyr. 1875.
- Dnistel, J.: I Løvspringstiden. 1876.
- Etlar, Carit: Broget Selskab. 1—2. 1868—69.
 — Fangen paa Kallø. 1887.
 — Fra Alheden. 1866.
 — Gjøngelhøvdingen, 1—4. 1860.
 — Haabløs. 1862.
 — Herremænd. 1—2. 1860.
 — Herverts Krønne. 1863.
 — Ingola. 1—2. 1862.
 — Madsalune. 1864.
 — Medens de kæmpe. 1860.
 — Rejsende. 1859.
 — Sagn og Æventyr. 1866.
 — Skuespil. 1—3. 1868.
 — Smuglerens Søn. 1859.
 — Strandrøveren. 1860.

- Ewald, H. F.: Blanca. 1878.
 — Niels Ebbesön. 1886.
 — Svenskerne paa Kronborg. 1878.
 — Valdemar Krones Ungdomshistorie. 1876.
 — Valdemarstoget. 1—2. 1884.
- Fabricius, A.: Ill. Danmarks Historie. 1—2. 1854—55.
 Farrer, F. W.: St. Winifred eller Engelsk Skoleliv. 1877.
 Fra alle Lande, udg. af L. Zinck. 1873, 1—2; 1874, 1—2.
 Fra Dyrelivet, Billeder, udg. af Kvindeforeningen til Dyrenes Beskyttelse. 1878.
 Fries, Th. M.: Nordenskiöld og Palander. 1880.
- Geikie, A.: Naturvidenskabens første Grunde. 4., fysisk Geografi. 1877.
 Goldschmidt, M.: Avrohmche Nattergal. 1871.
 Guerzoni, G.: Garibaldi, overs. af Weilbach. 1882.
 Goethe: Herman og Dorothea, ford. og omarb. af J. Smidth. 1799.
- Hauch, C.: En polsk Familie. 1—2. 1860.
 — Robert Fulton. 1853.
- Hebel, J. P.: Udvalgte Fortællinger. 1877.
- Heiberg, J. L.: Prosaiske Skrifter. 1—3. 1841—43.
 — Valgerda. 1847.
- Helms, J.: Soldaterliv. 1883.
- Hertz, H.: Federigo og Tonietta, i 1 B. 1848. 1850.
 — Svanehammen. 1841.
 — Svend Dyrings Hus. 1837.
 — Tyrving. 1849.
 — Valdemar Atterdag. 1848.
- Historier for Børn af nordiske Forfattere. Samlede af »En Børneven«. 1882.
- Hoffmann, Fr.: De smukkeste Historier af 1001 Nat, overs. af Chr. Winther. 1884.
 — Fr.: To Fortællinger. 1860.
 — E. T. A.: Kater Murr's Reflexioner. 1870.
- Holst, H. P.: Den lille Hornblæser. 1882.
 — Fortællinger 1850.
 — Frihed og Fædreland. 1844.
 —, V.: Krigsbilleder. 1851.
- Hostrup, C.: En Spurv i Tranedans. 1849.
 — Gjenboerne. 1847.

- Hostrup, C.: Soldaterløjer. 1850.
- Höckert, O.: En Mørkets Gjerning, efter Ch. Dickens Barnaby Rudge. 1884.
- Et Hittébarns Hændelser, efter Ch. Dickens Oliver Twist. 1884.
- I Skæbnens Skole, efter Ch. Dickens Chuzzlewit 1884.
- Høst, A. Th.: Napoleons Levned, især Erindringer fra hans Privatliv. 1851.
- I.: To Fortællinger. 1867.
- Ibsen, H.: Kejser og Galilæer. 1873.
- Ingemann, B. S.: Dram. Digte. 1—2. 1843.
- Dronning Margrethe. 1845.
- Erik Menveds Barndom. 1844.
- Kong Erik og de fredløse. 1—2. 1877.
- Landsbybørnene. 1—2. 1883.
- Prins Otto af Danmark. 1—2. 1878.
- Romancer og Sange. 1—4. 1845.
- Valdemar den store og hans Mænd. 1847.
- Valdemar Sejr. 1844.
- Jacobsen, A.: 63 Digte til Skolebrug. 1848.
- Juel-Hansen, N.: Erik Sjöblads Hændelser. 1882.
- Blandt de Vilde. Efter R. Andrees »Robinsonaden«. 1881.
- Kleist, H. v.: M. Kohlhas, overs. af Fr. W. Horn. 1871.
- Knigge, A.: Om Omgang med Mennesker, overs. af L. Hasse. 1800.
- Kok, Martin: Store og gode Handlinger gennem 100 Aar. 1887.
- Laurent, J. P.: Livet i Felten; Uddrag af en Læges Dagbog 1848. 1849.
- Lefolii, H. H.: Egils Saga. (Folkelæsning). 1867.
- Fortællinger og Sagaer, 2den Samling. 1874.
- Lie, Jonas: Rutland. 1880.
- Livsbilleder. 1852.
- Lodbrok: Fændrik Flint, Roman fra 30 Aars Krigen. 1883.
- Lorentzen, C. C.: Hofdamen paa Østerholm. 1885.
- Karl Gustav i Sønderjylland. 1886.

- Malling, O.: Store og gode Handlinger, ved Fr. W. Horn. 1885.
- Marryat: Easy. 1869.
- Den fattige Jack. (Uden Titelblad.)
 - Jakob Ærlig. 1866.
 - Japhet. 1867.
 - Kapergasten. 1879.
 - Kongens Eje. 1870.
 - Frank Mildmay eller Søofficeren. 1870.
 - Do. Do. 1878.
 - Nybyggerne i Kanada. 1882.
 - Paschaen. 1868.
 - Percival Keene. 1883.
 - Peter Simple. 1865.
 - Violets Rejser. 1868.
- Marschall, W. G.: Gjennem Amerika, overs. af O. Irminger. 1882.
- Mau, E.: 400 Fortællinger. 1847.
- Do. 1877.
- Merimée, Pr.: Tamango, overs. af W. Horn. 1871.
- Molbech, Chr.: Fort. af den danske Historie I., 1—2. II., 1—2. 1837—40.
- Hist. om Ditmarskerkrigen. 1813.
 - Æventyr. (Uden Titelblad.)
- Museum, red. af L. S. Borring. 1ste Aarg. B. 1—2. 2den Aargang. B. 2. 1857—59.
- Müller, Fr. Paludan: Adam Homo. 1—3. 1849.
- Dryadens Bryllup. 1844.
 - Tithon. 1844.
- , S.: En Julebog. 1884.
 - — 3 Fortællinger. 1874.
- Møller, P. M.: Efterladte Skrifter. 2det og 3die Bd. 1842—43.
- Nielsen, A.: Bondeliv. 1—3. 1887. .
- Oberländer, R.: Livingstones samtlige Rejser i Afrika. 1884.
- Opdagelsesrejser til den nye Verden. (Folkelæsning.) 1870.
- Overskou, Th.: Komedier. 1—5. 1850—51.
- P. P.: Fortællinger. 1874.
- 2 historiske Fortællinger. (Uden Aarstal).
 - Grevens Fejde. 1—2. 1850.

- P. P.: Grevens Fejde. 1—2. 1877.
 — Kristian den 4de. 1882.
 — Niels Juel. 1—2. 1876.
 — Tordenskjold. 1—2. 1876.
- Petersen, N. M.: M. Luthers Levned. 1840.
- Pierson, W.: Rusland i gamle Dage, ved A. W. Horn. 1874.
- Prescott: Mexikos Erobring. 1881.
 — Perus Erobring. 1881.
- Rask, H. K.: Morskabslæsning. 1—2. 1839—40.
- Recke, E. v. d.: Bertran de Born. 1872.
- Reid, M.: Skalpjægerne, bearb. af Br. Hoffmann, overs. af V. Møller. 1880.
- Reise, Malerisk, omkring Jorden, red. af Dumont d'Urville, oversat af C. Gorm og Fred. Schaldemose. B. 1—7. 1847—1851.
- Rundt paa Jorden. 1873. Udg. af »Fra alle Lande»s Redaktion.
- Reuter, Fr.: Landmandsliv. 1874.
 — Rejsen til Konstantinopel. 1884.
 — Uden Hjem. En Fortælling. (Uden Aarstal.)
- Riise, J.: Hist.-geografisk Archiv. 1847. H. 1, 11 og 12; 1861. H. 2.
- Rohmann, J. L.: Reformationens Indførelse i Danmark. 1836.
- Rolfsen, Nordahl: Ill. Tidende for Börn. 1 H. 1885.
- Rosenkilde, A.: Anders Tikjøb. 1881.
- Rosing, M.: Ann' Marie. 1873.
 — Frelst. 1872.
- S. N.: En ung Soldats Erindringer 1848—49. 1850.
- Sandel, Jh.: Fortællinger fra Krigen 1848—50. 1883.
- Saxe: Danmarks Krønike ved N. Fr. S. Grundtvig. 1855.
- Schiller, F.: Werke. B. 1—5, 7—12. 1838.
- Schmidt, R.: Fortællinger fra »Fædrelandet»s Feuilletoner. 1867.
- Schoener, R.: Den sidste Hortensier, overs. af A. W. Horn. 1880.
- Schouw, J. F.: Naturskildringer. 1ste og 2den Saml. 1839 og 45.
- Schytte, J.: Stormfloden den 13de Novbr. 1872. 1873.
- Scott, W.: Abbeden. 1868.
 — Bruden fra Lammermoore. 1871.
 — Fortællinger fra Canongate. 1869.

- Scott, W.: Fængslet i Edinburgh. 1859.
- Gui Mannering. 1857.
- Ivanhoe. 1866.
- Kenilworth. 1863.
- Klosteret. 1823.
- Do. 1867.
- Montrose. 1859.
- Nigels Hændelser. 1865.
- Perth's fagre Mø. 1860.
- Peveril fra Aasen. 1—2. 1865—66.
- Qu. Durward. 1861.
- Do. Do. 1861.
- Rob Roy. (Uden Titelblad.)
- Skotske Presbyterianere. 1870.
- Sorte Dværg. 1862.
- Søroveren. 1827.
- Talismanen. 1876.
- Waverley. 1857.
- Woodstock. 1862.
- Skildringer, Historiske. B. 1—5. 1826—27.
- Soden, J.: Die Spanier in Mexico. 1796.
- Spielhagen, Fr.: Ultimo. 1873.
- Stanley, H. M.: Gjennem det mørke Fastland, oversat af
Th.s Krag og B. Geelmuyden. 1882.
- Kalulu. 1879.
- Starbæk, G.: Engelbrecht Engelbrechtsen. 1—2. 1880.
- Fra Erik af Pommerns Tid. 1—2. 1878.
- Karl Knutsson. 1—2. 1878.
- Kong Karls Testament. 1—2. 1879.
- Stewart, B.: Naturvidenskabens første Grunde. 3. Fysik.
1877.
- Søndagsblad, Ill., for Ungdommen, red. af Vald. Petersen.
Aarg. 1884.
- Tegnér, E.: Axel, med Overs. af A. E. Boye. 1846.
- Lejlighedstaler, overs. af B. F. Jensen. H.
1—2. 1841—42.
- Thoresen, M.: Billeder fra Vestkysten af Norge. 1872.
- Thoroddsen, J. Th.: Indride og Sigrid, overs. af Kr. Kå-
lund. 1874.
- Thorsøe, A.: Danmarks Hædersdage i det 19de Aarhundrede,
med Ill. (Uden Aarstal.)

- Topelius, Z.: Kongens Ring. B. 1—6. 1874—75.
 Tre af mine Veener. Af «En gammel Feltpræst». 1878.
 Turgénjew, I.: Nye Billeder fra Rusland, overs. af V. Møller.
 1874.
 Tuxen, J. C.: Den store Jærnvej tværs over Nordamerika.
 (Folkelæsning.) 1868.
 — Niels Juel og Tordenskjold. (Folkelæsning.)
 1872.
 — Ill. Tidsskrift for de nyeste Rejsebeskrivelser.
 14 Hefter. 1868—70.
- Uglspejls Historie. (Uden Aarstal.)
 Ullmann, V.: Sagaen om Vølsungerne. 1873.
 Under Cromwell og Carl II, af Forf. til «Fra Luthers Tid».
 1875. 1—2.
 Undine, frit overs. efter Fr. de la M. Fouqué. 1858.
 Universum, populære Fremstillinger af almeninteressante Gjen-
 stande. B. 2 og 3. 1858.
 Ussing, J. L.: Fra en Rejse. 1873.
 — Rejsebilleder fra Syden. 1847.
- Vedel Simonsen: Fyens Vilkaar i Grevens Fejde. 1813.
 Verne, J.: Det rullende Hus. 1881.
 — 5 Uger i Ballon. 1874.
 — Hatteras Æventyr. 1—2. 1875.
 — Rundt om Jorden i 80 Dage. 1873.
 — Ved Amazonfloden. 1882.
- Wessel, J. H.: Samtlige Skrifter. 1857.
 Winther, Chr.: Digte, gamle og nye. 1846.
 — Mythologisk Haandbog. Efter K. Ph. Moritz
 Gudelære. Med Afbildn. 1856.
- Yonge, Miss: Den lille Hertug, overs. af Cornelius. 1884.
- Øhlenschläger, A.: Tragedier. B. 1—4, 6—10. 1841—49.
 — Poetiske Skrifter, 4de Del. (Palnatoke
 og Axcl og Valborg.) 1858.

Stof og Æther,

af

M. Jespersen,
Overlærer.

Stof og Æther.

•Kommer hin rige til Kongedommen,
ovenfra, alstærk. •

Betragt Stjernehimlen og sig mig, hvor monne dens Grænse være? Sku hen gennem Tidernes lange Væxt og sig mig, hvor er deres Begyndelse, og hvor deres Ende? Hvor er Livets Kilde, og hvorhen strømme dens Vande?

Mon Stjernehærens Vrimmel naaer bort uden nogensinde at komme til Ophør? — umulig! — alt legemligt maa have Grænse; men hvad saa? Hvor den legemlige Verden hører op, der — ja, hvem mægter at fatte det — der maa vel Evigheden begynde.

Men Evigheden, hvad er det? Et Sted, som dog intet Sted er, da intet legemligt findes der — Aandens Sted, den evige Aands Sted? eller det yderste Mørke maaske? — Ufatteligt for Menneskets begrænsede Fatteevne og dog ligesom en dunkel Anelses Trang.

Ja, der gives Ting, som overstige vore Evners Omraade, det kunne vi ikke undgaa at maatte indrømme. Ydmygt maa vi be- kjende, at saaledes er det.

Omtrent 1 Sekund kun behøver Lyset for at fare fra Maanen til Jorden; omtrent 8 Minuter for at naa gennem de c. 20 Mil- lioner Mile fra Solen til Jorden, og dog antage Astronomerne, at Lyset fra de fjærneste Kloder, de have iagttaget, behøver Hun- dreder af Aar for at naa til os. Dette er Afstande saa umaade- lige, at vi vanskelig kunne fatte dem, og dog hvem véd, om selv hermed er naaet Verdensrummets Grænse. — Atter staa vi foran det ubegribelige.

Men selv om Verdensrummets Grænse ligger saa umaadelig dybt ude, saa maa den dog være et Sted; og der, hvor Verden hører op, er der da et Intet? — Ufatteligt!

Et Intet — hvad er et Intet? Et Intet som Grænse for no- get, for Verden; det er lidet mindre forklarligt, end en Verden uden Grænse, hvilket ligesaa er uforklarligt.

Altsaa enten vi holde os til det ene eller det andet, ere vi lige hjælpeløse.

Hundreder eller maaske Tusender af Aar behøver Lyset for at gjennemile Verdensrummet, hver Sekund vel en 40,000 Mile fremad. *) Dette er vældige Størrelser, umaadelige Udstrækninger — fra vort ringe Standpunkt betragtet; men hvem kan bevise, at der ikke muligvis gives et andet, højere ordnet Standpunkt, hvorfra set dette Hele kun bliver af fattelig Udstrækning.

Betragt engang et Oldtidens Verdenskort — en rund Skive omflydt af Havet (Okeanos). Saa var Homers Forestilling om Jorden, en 900 Aar før Kristus. De yderste Grænser altsaa uklart, taaget opfattede, deres virkelige Bestemmelse en Umulighed, idet Jorden tænktes som en Skive — en Flade, medens den jo i Virkeligheden er et rundt Legeme, eller Linjen i 3dje Potens.

Linjen i 0te Potens er Punktet (?)

›	1	›	›	Længden.
›	2	›	›	Fladen.
›	3	›	›	Legemet, Rummet.
›	4	›	›	?

Ja, hvad er Linjen, den rette Linje, ophøjet til fjerde Potens? Er den en Umulighed, eller lader den sig analytisk konstruere; og i saa Fald, lader den sig da anvende paa Verdensrummet, omtrent ligesom Linjen i 3dje Potens anvendes paa Kloderne; eller kan man tænke sig Muligheden af end højere Potenser?

Ornen roder i Jorden; Himlen er over den; den æder og formerer sig.

Mennesket skuer opad, lever ikke af Brød alene.

En end højere Begavelse maaske vil være i Stand til at fatte Verdensrummet i sin Helhed.

Dette umaadelige Rum, hvis Grænser intet Menneske har mægtet at bestemme, indeholder Tusender og Tusender af Kloder, langt, langt flere, end vi med vort blotte Øje formaa at skjelne og vistnok i Almindelighed saa store, at vor egen Jord bliver som en Draabe i Havet. **)

Hvor er den Støtte, som bærer denne ufattelige Masse, hvor den Haand, der holder den?

Den svæver frit, vil maaske Astronomen svare.

*) Stedse ens?

**) Tallene $2, 2 \times 2, 3 + 2 \times 2$ forekomme ved forskellige Stjærnegrupper, saasom Karlvogn, sydlig Kors osv.

Nu vel, hvor — hvori svæver den da frit?

Fare vi ikke vild; Stjerneverdenen er ingen Globus paa Fod til at stille paa Bord og Hylde; den er Glimtet, udgaaet fra Evigheden, i Evigheden, til Evigheden. — Ufatteligt!

Fra Hvile, i Bevægelse, hen imod Hvilen ile disse tallose Kloder. Fire, fem eller flere Mil i Sekundet fare de afsted, hvorfra og hvorhen? Fra Rummets yderste Grænse og hen imod dets yderste Grænse? — Hen imod »Herkules« synes vort Sol-system at styre for Øjeblikket; men om det er i ret eller krum Bane, hurtigt eller langsomt, dette er mulig forbeholdt kommende Slægter at besvare med nogenlunde Sikkerhed. Alt er i Bevægelse. Kun den, der har sit Standpunkt udenfor Rum og Tid, nægter at fatte det Hele, Harmonien og Enheden i Mangfoldighedens Storhed. Vi dødelige naa med vort omslørede, jordiske Blik kun halvt at skue og dunkelt ane Skaberens uendelige Almagt, Visdom og Herlighed. Men naar engang Dækket er faldet, Hylsteret brudt, og vi staa Ansigt til Ansigt med den Almægtige, løsladt fra Jorden og hævet did op ved vor Talsmand, Jesus Kristus den Opstandne, da vil vor Aand frigjort fatte, hvad Herligheden er i Himlene, og klart skal det staa for os, det Herlighedens Størværk, som Guds den enbaarne Søn fuldbragte her paa Jorden. Naar Sandheden, Faderens evige Sandhed, og Sønnens Kjærlighed have sejret over Mørkets Magter, og Lyset boer i os og vi i Lyset, klart skulle vi da skue Herligheden i det Høje. Ufatteligt!

Livet se vi trindt omkring os og eje det selv. Det livløse, jordiske Stof, paavirket af Livskraften, evner at bevæge sig udover Tyngdens simple Lov. Planten spirer opad, udad og fremad; men dør den, falder Stoffet atter sammen, nedad mod Jorden.*) Dyret flytter sig eller sine Lemmer efter indre Drift og Tilbejlighed uden nødvendigvis at følge Tyngdens Lov; men Stoffet, det indeholder, er for sig alene underkastet Tyngdens Lov; det synker til Jorden, hvorfra det er kommet. Baade Planter og Dyr avle nye Individuer af deres egen Art, og vel kun saaledes, atter og atter. Endnu har næppe noget Menneske sét en ny og anden Art opstaa af en given, og end mindre et levende Væsen opstaa af det livløse Stof alene.

*) Om end de lette luftformige Dele holde sig mere eller mindre svævende.

Hvad er da dette for en mærkværdig Kraft, denne Livskraft, og hvorfra er den kommen her til Jorden?

Det vide vi ikke af egen Erfaring eller Tænkning. Fra den Almægtige er det kommet. — Ufatteligt!

Gjennem Tidernes Længde er Livet her paa Jorden blevet iklædt stedse fuldkommere Former eller Legemer; dette viser os vor Granskning i Jorden — Geologien, og det siger os ligesaa den hellige Skrift. Fra simple Planter og Dyr stige vi gennem Tiderne opad indtil os selv: Planter paa den tredje Dag; Vand-, Havdyr og Fugle paa den femte; Jorddyr og Fæ og endelig Mennesket skabt paa den sjette Dag.

Skabt — skabt, hvorledes og hvoraf?

Det er bekjendt nok, at Ch. Darwin*) søgte at paavise Arters Udvikling ud af tidligere, fra dem forskjellige Arter: Fugle fremstaaet af Krybdyr, Mennesket af en Søpunglarve osv. ved smaa og langsomme Forandringer gennem meget lange Tider.

Men selv om Darwin her har grebet Sandheden, saa har han dog næppe grebet den hele Sandhed. Antaget at det forholder sig rigtig med disse Forandringer, hvorledes kan det saa være, at der ud af denne hele Vrimmel er kommet bestemte afgrænsede Arter (med hinanden ens og frugtbare Dyr af Han og Hun) og ikke en uendelig Mangfoldighed af Væsener, der jævnt og umærkelig gaa over i hverandre; hvad har egentlig gjort det til Arter — slaaet det fast som saadant? Naar og hvorved i Udviklingen (Evolutionen) er dette sket? Mangler der ikke her en Faktor, eller vil det forslaa, at kun de mest modstandsdygtige bestaa i Kampen for Tilværelsen? For mig stiller Sagen sig saaledes, at Forandringen forberedes langsomt og umærkelig, omtrent som med Puppen i sit Hylster, Knoppen i sit Leje**); saa, næsten med ét Slag, naar Tid og Forhold er modnet — Tidens Fylde er kommen — træder Skabningen frem som bestaaende Art — ved Almagtens Bud, Kraften fra det Høje — indtil atter det nye monne opstaa. (Men dette er kun min personlige Opfattelse af Tingene, bevist er den ikke).

Og nu med alt dette, hvor er den første levende Kim kommen fra — næppe fra Havbundens »Urslim«?

Endnu saa vel ingensinde noget Menneske det livløse Stof af sig selv tage Liv. Saa Du Støvgran fange Liv, Krystallen for-

*) Origin of Species.

**) Sml. Luc. 21.

plante sig? Nej. — Nu vel, Livet er ovenfra, thi stor er Skabrens Almagt, Visdom og Herlighed.

Nye Plante- eller Dyrearters Fremkomst kunde man efter Darwins Theori næsten vente at maatte have været Vidne til; men det vides ikke at være sket; vel derimod Arters Uddøen eller Udryddelse, f. Ex. Gejrfuglen, en Søko osv. Naar et eller andet Husdyr, som ved lang Paavirkning af Mennesket gennem flere Slægtled er blevet betydelig afvigende fra Stamformen, kommer i fri Tilstand og bliver forvildet, vender det atter tilbage til Stamformen; nogen ny Art er næppe nogensinde opnaaet ad denne Vej. Dog var det jo tænkeligt, at fordi man ikke netop har kunnet paapege nye Arters Fremkomst i Menneskets Tid, at det dog var sket, da man jo kun har haft og endnu har et mangelfuldt Kjendskab til Plante- og Dyreverdenen. Hvad skal man f. Ex. sige om Bacillerne, hvoraf hidtil upaaagtede Former stadig opdages. Hvorvidt nogen saadan Form skulde være skabt i Menneskets Tid, lader sig vel hverken sikkert bevise eller benægte.

Een Nydannelse, Skabelse har Menneskeslægten været Vidne til: Jesus Kristus den Opstandne. Gennem c. 2000 Aar, fra Abraham, der modtog Forjættelsen*), laa denne Skabelse ligesom i sit Puppehylster at modnes indtil Tidens Fylde kom, og Kraften fra det Høje atter blev mangfoldig levende paa Jorden. Da aabenbaredes Guds Herlighed gennem Miraklet. Jfr. Maria undfangede, undfangede som endnu ingen Kvinde lige siden det første Menneskepars Fald — undfangede ved Kraften fra det Høje. Ufatteligt for menneskelig Forstand! Mennesket er intet Dyr, ikke heller nogen Dampmaskine, der maales ved Hestekraft. Mennesket skuer opad; Ormen roder i Jorden, og den formerer sig. Kun Jomfru Maria blev ubesmittet Undfangelse til Del**): »Hvorledes skal dette gaa til, efterdi jeg véd af ingen Mand?» (Luc. 1, 34.) Monne Slægtens Udvikling stunde hen mod et saadant Maal?

Kommer saa det tusendaarige Rige — Kvindens Frigjørelse og Oprensning?

Og Guds Kraft var synlig paa Jorden i de Tider gennem Herren, Guds Søn; thi »Blinde se, Halte gaa, Spedalske renses, Døve høre, Døde staa op«. (Luc. 7, 22.) Snart gennem to Tusende Aar have vi siden faret hen i Rum og i Tider, lidet rige, som det synes, paa kjendelige Tegn fra Kraften i det Høje —

*) 1. Mosebog 12. — **) Sml. Parthenogenesis.

tunder Tidens Fylde nu maaske atter til? nu, naar det tredje Totusendaar nærmer sig sin Slutning?

Udvikling foregaar med Tilløb og i Spring. Knoppen paa Træet svulmer langsomt og umærkeligt, men er Tidens Fylde naaet, sprænges Hylsteret, og hurtig udfoldes Stængel og Blade. Kimen i Ægget voxer i sit Skjul til en Unge, men først naar Skallen brister, træder Ungen paa én Gang frem for vort Blik. Frøet hviler sin Tid i Jorden, Fosteret i Moders Liv, indtil Spiren fuldbaaren træder frem af sit Skjul.

Ligesaa er sagtens Jordens geologiske Udvikling foregaaet med Tilløb og i Spring. Vulkanerne have deres Udbrud og deres roligere Mellemtider, stundum næsten som udslukte gennem Hundreder af Aar; men indvendig syder det sagtens, og naar saa Spændingen stiger over et vist Maal, saa Udbruddet kommer, løslades maaske i ét Døgn langt mer end gennem Snese eller Hundreder af Aar, saa at et helt Bjærg bygges op (Jorullo, 1759), eller styrter sammen (Krakatau, ^{26/27} Aug. 1883*); noget lignende med Vesuv, Aar 79 e. Kr.; Ferdinandea udfor Sciacca, Sicilien, 1831. (Lyell, Principles; Daubeny, On Volcanos; Landgrebe, Vulcane).

Vandene have deres rolige Tider, hvor intet eller lidet arbejdes, men saa røres Kræfterne, og i faa Timer fuldføres mer end gennem lange Tidsrum (Lisboa, 1755).

Har da Syndfloden ingen Spor efterladt sig? — Formodentlig, men de kjendes næppe med Vished. I nær Forbindelse med den har mulig vulkanske Udbrud i betydelig Mængde fundet Sted. Askestøv i store Masser kan herved have dannet sig og ved paafølgende Aflejring maaske have frembragt det røde Lag, der er udbredt i mange Landes Overflade, og som ikke sjælden indeholder Levninger af recente Dyreformer, ja endog af Mennesker. Lad en halvhundrede Krakatauer paa én Gang brænde løs, og en ret mærkelig Masse Askestøv skal vistnok fordunkle Luften og give Stof til ret kjendelige Lagdannelser. Lad saa videre de udspyede Dampmasser være forholdsvis betydelige, og ret fjærnt ligger da næppe den Formodning, at vældige Regnskyl maatte kunne fremkomme, særlig under den fordunklede Himmel, og være ledsagede af voldsomme Hvirvelstørme. Lad endelig Is- og Snemasser i forskjellige Egne paavirkes af alt dette, og en Syndflod vil vistnok være der.

*) Petermanns Mitteilungen 1883, p. 461.

Hvorledes! — er den, geologisk tænkt, maaske en Urimelighed? Bibelen beretter om den, og forskjellige Folkeslag have Sagn om en stor Vandflod. Ja, Bibelen giver endog saadanne Enkeltheder, som at der var Regn paa Jorden fyrretyve Dage og fyrretyve Nætter. (1. Moseb. 7, 12). — Nu, Bibelen er ingen Geologi, har ikke heller til Hensigt at være det, men desuagtet er der næppe nogen nødvendig Grund til at tvivle om dens Ord, selv om de ikke staa ret i Samklang med visse gængse geologiske Theorier. Geologien har mangen Gang faret vild, mangen Gang maattet lade Problemer ligge uløst hen til modnere Tider; og meget, der engang gjaldt for god Tale, har siden hen opløst sig til Støv. (Werners Neptunisme; Vulkanlæren). Saa kunde det jo mulig ogsaa blive Tilfældet her.

Dersom det var, at Beretningen om Syndfloden stod at læse i nogen profan Forfatter fra Oldtiden (Plinius, Tacitus, Herodot osv.), saaledes som den gjør i første Mosebog 7de og 8de Kapitel, vilde den maaske lettere vinde Tiltro, end Tilfældet synes nu at være. Er da Tingen i og for sig saa naturstridig eller ufornuftig?

Det er bekjendt, at G. Forchhammer i sin Tid antog en mægtig Vandflod for at forklare visse Dannelser her i Norden. Theorien fandt Tilhængere, men af dem er vist kun faa tilbage.

Ch. Lyell (død 1875) søgte at hævde den Lære (Principles of Geology), at Kræfter og Virkninger i Fortiden vare væsentlig som i Nutiden. Store pludselige Omvæltninger kunde vanskelig indrømmes. Det er derfor rimeligt nok, at en vældig fremfarende Vandflod ikke lod sig bringe i Samklang med Lyells Lære. De smaa og langsomme Virkningers Princip blev den herskende Theori.

Men ligesom Neptunismen og Plutonismen efter lang Kamp endelig enedes hver om sin Del, saaledes vil maaske ogsaa engang ske med de langsomt og de voldsomt optrædende Virkninger.

At en saadan Vandflod har frembragt vore Fjorde og visse andre Kystdannelser, er vel muligt. Én stor, vældig fremfarende Bølge er dog næppe det rette, snarere mægtige Vandbevægelser*), tildels under et mægtigt Isdække, men disse i Forbindelse med Omvæltninger nedefra (plutoniske og vulkanske Virkninger), **) hvorved Vandbevægelsens Retning fra først af er bleven anvist. Vandet skyller saa ud under Isen, Himmelbjærgtet

*) Flodbølgen i Fundybugten angives at naa indtil 100 Fods Højde.

**) Lavastykker findes af og til ved Jyllands Vestkyst, f. Ex. ved Fanø og Sylt.

m. m. dannes som en Slags Endemoræne, og Sand og Grus skylles omkring over Jyllands Flader.

Lejringsen ved vore Fjorde er ganske vist ofte omvæltet og forvirret (f. Ex. mange Sand- og Lerlag ved Flensborgfjord, men næsten ikke »Kultørvlaget« ved Kollund), men dette beviser næppe meget angaaende Forstyrrelser nedefra, saa længe de dybere Dannelser ikke kunne tages med. Dette kan ganske vist Skrivekridtet i Møens Klint. Det er i høj Grad forrykket, men desuagtet skal denne Forrykning kun være en Virkning af Isen og intet Vidnesbyrd afgive om Forstyrrelse nedefra. — Lagstillingens umiskjendelige Lovmæssighed (Puggaards Profil) synes at antyde et Tryk fra c. Syd.

Hvad har sat Isen istand til at fange disse vældige Kridtflager ud af deres Leje og hobe dem op netop her? Hvorledes ere de komne i Isens Vold? Har man noget Sted i Grønland sét Isen udføre lignende Værk? Mig bekjendt ikke. Selv om Isen skulde have været mægtigere her, end nu i Grønland, er saa der ved naaet noget? Næppe. — Skal Isen flytte en Ting — og det kan den — maa den først have sikkert Greb i samme; men kan den gribe, hvad der ligger i fast jævnt Leje under den? Det synes lidet troligt, især naar det er vældige Blokke eller Flager. Men mulig det lader sig gjøre, naar den træffer paa en fremspringende Masse? — Ja, Endemoræner kunne f. Ex. skydes frem.

Lad der i den isdækkede Egn^{*)} foregaa (Dislocationer) Forstyrrelser nedefra — et Slags islandsk Jøkeløb i det store — Brud og Forskydninger ske i Grunden ved Møen (saamt andre Steder,**) og Betingelserne ville maaske være der til Dannelse af dens Klint, Stege Nor osv.

At Isens Vægt skulde have kunnet trykke Underlaget — Kridtet ud til Siden, synes mig lidet rimeligt.

Syndfloden, Jordens sidste store Katastrofe, er en saa ejendommelig Tildragelse, at Tvivl om Fremstillingens Rigtighed vel kunde opstaa. Men er det ikke endnu mærkeligere at se en Fremstilling af selve Verdens Skabelse, og denne fremkommen længe førend Kristi Tid, altsaa førend Geologi, Astronomi, Fysik og Mathematik havde naaet nogen synderlig Udvikling, og dog maa vor Tids Videnskab indrømme Lærens Rigtighed. (Se f. Ex. Dana, Geology, p. 847, 3d. Ed. 1879.)

^{*)} Slim. visse Lejringer paa Bornholm, særlig ved Sorthat.

^{**}) F. Ex. Refsnæs, Brunkullagene. (Forchh.: Nfm. 1863).

Kan Skabelseslæren have sin Rigtighed — og det har den uden Tvivl — hvorfor saa ikke ogsaa Læren om Syndfloden.

Der findes som bekjendt Elefanter eller Mamuter indfrosne i Sibiriens Jordbund. Saa vel bevarede ere disse stundum, at deres Kjød endnu har været spiseligt i al Fald for Hunde, Ulve og Bjørne; men i den historiske Tid synes de dog ikke at have levet, maaske derimod samtidig med forhistoriske Mennesker, da der er fundet ældgamle Indrids af dem paa Elfenben i Hulen La Madelaine, Périgord i S.V.-Frankrig. (Sml. Stoppani, Corso di Geologia, II, 1393—95).

Hvor langt tilbage i Tiden gaar da Mennesket?

Efter Bibelen skabtes Mennesket for henved 6000 Aar siden*).

Ifølge Geologien skal dette Tal være altfor ringe — Menneskeknokler eller Redskaber fundne saa dybt nede, at nogle Geologer endog mene 100,000 Aar!

Store Tal!

Vel — vi leve i en forholdsvis rolig Jordperiode (ellers kunde Slægten vel ikke heller bestaa), men saaledes har det næppe været altid. Se til Solen; den spyer Ildflammer ud i Ætheren, 30-40000 Mil høje i Løbet af faa Øjeblikke og danner Pletter større end hele Jorden. Saa fyrig har vel aldrig vor Jord været; men hvad den nu bruger Aarhundreder til, kan maaske under andre Forhold være fuldført i Løbet af Dage eller Aar. Derfor, om man end finder Spor af Mennesket temmelig dybt nede, lad os dog se os vel for, førend vi uddrage Slutninger deraf. Blød Grund giver f. Ex. efter, og Gjenstande synke heri snart ned til betydelig Dybde; eller et Bjærgskred vælter paa én Gang store Masser ned over Tingene; eller en Oversvømmelse medfører Grus og Dynd i store Mængder osv.

Hvor ere de Mennesker sunkne hen, der forsvandt i Dybet tilligemed Kaien ved Lisboa 1755?

Nej, Mennesket, Adam, »Guds Søn«, Stamfader til Jesus Kristus, blev skabt for c. 6000 Aar siden; da blev Guds Billede levende i Skabningens Sjæl. Findes der menneskelige Knokler eller Rester af utvivlsomt større Ælde, saa maa jeg anse dem for hidrørende fra en Slægt, der ikke er Bibelens Adams.*)

Hvoraf kommer det, at Historien kan dunkelt spores tilbage indtil henimod hine Tider, men end aldrig længere? og hvorledes

*) Sml. Cantù, Verdenshist., I, Del, p. 35, Manethon.

**) Sml. Descent of Man, I, p. 235.

forholder det sig, at Slægten netop da saa brat træder frem paa Skuepladsen med saadanne storartede Bedrifter og Værker, som dem, der hist og her haves Spor af? hvorfor ikke lignende Ting fra den, af nogle antagne, langt ældre Slægt? (Klippetemplerne i Bombay — Ellora, Elefanta — Philæ i Øvreægypten).

Svaret bliver vel som det ovenfor givne.

Besyderligt — dersom Mennesket virkelig skulde have levet 100,000 eller blot 10,000 Aar, at det da i al den Tid før Adam ikke skulde have bragt det til at efterlade sig blot nogle betydelige Kulturmærker. — Køkkenmøddingerne her hjemme, eller de end større i Amerika, vidne næppe om nogen høj Kultur, og deres Ælde i Aar lader sig vel heller ikke bestemme endnu. Indianernes ældste Værker naa de ud over de 6000 Aar? og fremtidige Opdagelser — ja, nye Fund!

Sex Tusend Aar er min Tro om Tingen.

Nye Fund give nyt Lys!

Skulde nu denne Mamut, der vistnok har levet samtidig med Mennesket, skyldes Syndfloden sin Undergang?

En f. Ex. sydfra kommende Vandmasse, ikke just Vandbølge saa meget som Regn og Damp, vil efter at have naaet Transkapien, paa Gruud af Jordens Omdrejning, faa en Tilbøjelighed til at skylle mod Nordost hen over Sibiriens Fladland*). Men der langt oppe i denne Retning findes netop usædvanlige Mængder Mamutknokler paa de Ny-Sibiriske Øer og ved Eschscholz Bugt, N.-Amerika, nær Behrings-Stræde.**)

Derhen kunne de naturligvis ogsaa være ført efterhaanden ved Flod- og Havstrømme eller Lign. — Endog langt opad Yukon angives Mamutknokler.***)

Ved Lenas Munding fandtes en fuldt bevaret Mamut i frossen Tilstand. Hvorledes opnaaet Frysning førend Beskadigelse?

De fremtrængende Regn- og Dampmasser maatte i Sibirien ved Vintertid (og Bibelen angiver den syttende Dag i den anden Maaned — altsaa vel omtrent vor November) formodentlig give usædvanlige Sne- og Haglfald, mægtige og pludselige nok til hastig at kvæle, begrave og fryse de klodsede Mamuter, der siden som Isklumper bevaredes gennem Aartusender i Sibiriens frosne

*) Cantù, Verdenshistorie, 1. B., p. 6: Er Arken strandet paa Bjærgene mellem det lille Bukhari og Turkestan, Airyaratha, synes den at være dreven i samme Retning.

**) Nordenskiöld, "Vega's Färd", p. 228.

***) Jacobsens Rejser, p. 176 o. fl.

Jordbund. — Vulkansk Askestøv, der ved voldsomt Udbrud drives højt op i Vejret, vil paa Grund af Jordens Omdrejning udbrede sig i vestlig Retning. Fra Hauran, Ararat, Demavend osv. vil det mulig kunne have medvirket til Ødelæggelsen af Mamuter, hvis Knokler nu ligge begravne i Sydeuropa.*) Det kan mulig ogsaa, saa vel som Syndfloden i det Hele taget, have haft sin Del i Europas anden og mindre Istid, som Geologer mene har berørt Menneskeslægten. (Meget Vand og fordunklet Sol give Afkøling, ligesom en fugtig Luft under visse Forhold synes at øge Kulden).

Men nu den Mængde Mennesker, som maa være omkomne, hvor ere deres Rester? Af og til har man jo fundet ældgamle Menneskeknokler, endog hele Skeletter, f. Ex. i Mentone-Hulen, i en Hule i Périgord o. a. St. (af Geologer sikkert anslaaet til langt over 6000 Aar), men Massefund, som man vel maatte vente det efter en Syndflod, er næppe hidindtil gjort. Asiens og Afrikas Jordbund ligger jo endnu næsten brak.

Forskydninger og Forstyrrelser i Jordskorpen — i og omkring det kaspiske Hav, Armenien, Syrien og Palæstina — have sagtens fremmet Begivenheden. Strækningen har Vulkanmærker i Mængde, særlig Hauran, der snart er værre end det værste af Island. Toppen el-Kleb, 1720 m., har et Krater, der danner en skovbevoxet Kjedel, selve Keglen er nøgen. En fire Mil nordligere ligger Bjærgtet Schihan med det vældige Krater, der udgød Lavamasserne over el-Ledja (Trachon), en Trekant med 4—5 Mil lange Sider, NV. for Djebel Hauran. Overalt i Hauran ses udslukte Kratere og Spor af vældige Udbrud. (Bædeker, Palæstina, p. 298).

Bevægelsen, tænker jeg, tog sin Udgang fra Palæstina, naaede sin højeste Styrke i det Kaspiske Hav og sin Afslutning i Aralsøen. Disses Vande bredte sig forhen langt videre end nu.**)

Syriens Jordbund skjalv og bævede vældig, spaltedes dybt fra Syd til Nord gennem el-Ghor, Havets Vande strømmede sydende ind over de glødhede Fjældklipper; — fra Genezarets Bækken og Hauran spyedes ud Damp og Aske og Lava i mægtige Masser; de spredes mod Nord. Skabningen flyer, og Noah advares; han bygger sin Ark. Snart Tiderne gaa.

Mod Nord ulmer Kraften i Dybet; det hæver og buldrer, og Vandbølger slaa højt op mod den Strand, hist hvor Arken mon

*) G. Omboni, *Mineralogia e Geologia*, p. 649.

**) Vor Spætsæl findes i det kaspiske og det sorte Hav.

staa. Al Skabningen ræddes; did søger den hen til det frelsende Værk af de udkaarne Mænd.*) — Det syder og vælder fra Afgrunden ud, fra knitrende Skyer det strømmer,**) og Solen for-dunkles, men vældig er Gud: Ret Arken paa Vandene svømmer.

Eller skulde Syndfloden, Slægtens første Vanddaab, være af de Begivenheder, der som Mirakler monne ligge udenfor Menne-skets Fattevidde?

Sagn om Vandflod findes hos Indianerne, Eskimoerne i Ala-ska***), Kineserne, Babylonierne o. fl., men Bibelens Beretning staaer over dem alle: Dens Ord lade sig ikke rokke.

Liv udenfor Jordens ringe Kreds?

Maanen er som en ødet Klode, vel uden Vand og uden Dunst-kreds (Maanespektret). Der vil altsaa jordisk Liv ikke kunne trives, thi Vand og Luft ere nødvendige for dette. Men Maanen har en Bagside, som vel endnu intet Menneske har set; mangler ogsaa den Vand og Luft? Dersom denne Bagside nu var betyde-lig fladere end vor Maaneside eller endog havde anselige Indsæn-kninger, hvad hindrer os saa i at antage baade Luft og Vand sam-let der. Hvorfor vender stadig den samme Side mod vor Jord? Er Tyngdepunktet forrykket ud mod denne Side? (Nutationen.) Er Formen maaske saaledes ☉? Saa at vor Maaneside bliver som et Slags vældigt Bjærg, der bagvendt rager ud over Dunst-kredsen. (Ja, hvorfor ikke — en af de smaa Kloder derude synes endog trekantet).

Der vilde da være Mulighed for Liv, men rigtignok kun et Liv, der kunde taale lange Nætter og lange Dage. Men hvad er vel to, tre Ugers Nat mod lige saa mange Maaneders, hvilket vor Jords Liv taaler gennem store Strækninger (Isbjörn, Hval, Mo-skusoxe, Mus m. m.). Kulden! — ja, Kulden vil vel snarere blive til Varme — i en saadan Indsænkning.

Jeg tænker, at Maanen nærer Liv, og at intelligente, ihær-dige Maanebeboere under store, snilde Anstrængelser søge at naa

*) Peru blev den 28de Oktober 1746 hjemsogt af et forfærdeligt Jordskjælv. Lima odelagdes og ved Callao samt fire andre Havne dannedes Hav-bugter o. desl. En Fregat førtes af en Vandbølge langt ind i Landet til en anselig Højde. Hobe af Grus og Sand skylledes ind. Fire Vul-kaner brød ud, og frygtelige Vandstrømme skyllede ned ad dem. Lyell. Principles, 9. Ed. p. 501.

**) Efter et voldsomt Udbrud fra en nydannet Jordspalte nær Ararat, den 20de Juni 1840, fulgte en heftig Regn (Landgrebe, Vulcane, 1855, p. 182.)

**) Jacobsens Rejser.

Toppen af hint Bjærg, over hvilken stadig svæver hin altid vexlende, mægtige Lysskive, der for Maanen omtrent er det samme, som Maanen for vor Jord — kun fire Gange fire saa stor. Det er vel muligt, at disse intelligente Maaneboere der faa mere Lykke til ret at lære vor Jord at kjende (den drejer sig jo rundt i 24 Timer), end vi Maanen; thi hvordan skulle vi nogensinde naa at skue hint bortvendte Maaneliv?

Sæt et vældigt Spejl ud for hin forbistrede Maaneside — Mars eller Venus maaske (alt efter Stillingen), og mulig det kan hjælpe? Eller — staa vi atter her for Grænsen af de menneskelige Evners Omraade?

Mars — Schiaparelli har fundet mærkelige Ting der oppe, Land og Vand fordelt helt anderledes end her og visse rette, smalle Striber, som til sine Tider skar ind gennem »Landene«. — Jeg tænker, det er Livet, hin Astronom har set, Livet paa Planeten Mars, end ikke individualiseret, men optrædende massevis. — Vand er der i alt Fald, dersom ellers de hvide foranderlige Polpletter tydes rigtig som Is og Sne, og Dunstkreds kjendes ogsaa tydelig; men Bjærgene vides nok intet bestemt om. Alt er fladt, med en rødlig Farvetone over det saakaldte Land, ligesom selve Stjernen skinner rødlig for det blotte Øje (forvexle den ikke med Aldebaran = Tyrens røde Øje, nær Mælkevejen!).

Liv paa Solen — ja, er der Liv, maa det være af en yderst ejendommelig Art; den Klode giver sig af med at udspejle Ildtunger, 30—40 Tusende Mil høje i faa Öjeblikke: Kraft, det er der visselig i Tingen, men Liv — næppe!

Og denne Sol, der har over 100 Gange Jordens Tværmaal, er kun én hlandt Millioner. Med sig fører den hele Sværmen af store og smaa Planeter, og saa gjør vel ogsaa mange af de andre Sole. Tyngdekraften, siger Astronomen (Newton), er deres magiske Baand.

Sig mig engang, Du, Fysiker eller Astronom, hvordan virker dette »Baand« (er just intet Ankertov) 5, 10, 20, 30 Gange 20 Mill. Mil gennem det »tomme Rum«? Binder jeg en Sten til en Snor og svinger rundt, ja, saa kan jeg jo forstaa, at Stenen følger med; men dette — ufatteligt!

Nu vel, Lyset, Elektriciteten og Magnetismen, de virke ogsaa i Afstand og gennem det »tomme« Rum. — Har heller aldrig forstaaet dette.

Og nu kommer Lægen og viser os, at selv Medicin kan virke i Afstand, f. Ex. Vædske i et tilsmeltet Glas — paa en Person, der intet véd om det. — Og hvad saa Anelser og Syner? — hvad Hypnotisering?

I alt dette findes uden Tvivl Forhold, der trænge til nøjere Granskning, dersom vi ikke atter her staa ved Grænsen for Menneskets Evner.

Lyset udbreder sig ved Svingninger, 400 til 800 Bill. i Sekundet, med Bølger paa 0,0007 til 0,0004 m.m. Længde, for rødt og violet.

Vel, forstaaet! Vandbølger (Lyd- og Varmebølger) ser jeg ile fremad under Svingning, f. Ex. 1 i 14 eller 24 Sekunder og 800 eller 1200 Fod lange Bølger. Se, disse Tal kan man da fatte, men 800 Bill. og $\frac{1}{10.000}$ m.m.!

Og hvori forplanter Lyset sig? — I Ætheren — i noget, der hverken er vejet eller sanset, men ikke desto mindre skal opfylde Rummet overalt. Omtrent 40.000 Mil i Sekundet iler Lyset frem gjennem denne Æther og tillige gjennem mange flydende og faste Stoffer, som vel altsaa maa være gjennemtrængte af Ætheren.

Har maaske ogsaa Tyngdekraften nogen Hastighed? Behøver den Tid for at virke fra Solen til Jorden? eller er Virkningen ophørt i samme Nu, som Solen forgaar? er den indtraadt her i samme Nu, som hist, langt langt ude opstaar en ny Klode?

(Ja, én Nar kan spørge mer, end syv Vise kunne besvare).

Naar en Vandbølge slaar imod, giver den et Tryk; naar en spændt Stræng indsvinges, øges Trækket.

Hele Strækningen fra Sol til Jord staa (efter Æther-Svingningstheorien) i en vældig (Svingning) Lys-Bølgning — og saa gjør hele Rummet — lige fra det Öjeblik, da Skaberen bød »Vorde Lys«, og der blev Lys. — Vil nu denne Lys-Svingning frembringe Træk mellem Delene — Tiltrækning, Tiltrækning mellem Sol og Jord, under visse Forhold, maaske Frastødning under andre?

Og nu alle disse mange Kræfter, der opstilles: Lys, Varme, Magnetisme, Elektricitet, kemisk Kraft osv., ere de maaske Udslag af en eneste Alkraft. — (Naar en Kraft sandselig forsvinder, da undergaar den blot en Formforandring og bliver derpaa virksom under andre Former. L. A. Colding, Vid. Sel. Oversigt, 1856). — Kunde man ikke næsten sammenligne dette med en Slags Opstandelse? Gud, Herren er over Alt og ved Ham ere alle Ting.

Ufatteligt!

Grib Molekulet, Du! Rundt om Dig svæver det, over og under Dig. Grib det med Pincet, læg det ind under Mikroskopets 3000-foldige Forstørrelse og sig mig saa, hvordan ser det ud?

Du kan ikke. — Nu vel, vej det! Ja, paa Mathematikens Vægt er det vejjet og fundet overordentlig let. Kemien har bygget sin Borg paa dette usynlige Molekul; med sin fint følsomme Finger har den sondret Masserne i en 80 saakaldte Grundstoffer, nogle hyppige og andre sjeldne (Jærn, Calcium, Thallium, Min-gonn*), men alle med kemisk Tiltrækning; stor mellem nogle og ringe mellem andre; jo mer modsatte i Egenskab, des større: alle byggede op af Molekulet. Giv mig Grundmolekulet, Urmolekulet, siger maaske Kemikeren, og jeg bygger Dig op alle disse 80 eller mulig 100 Grundstoffer, ligesom Fysiologen blot behøver den levende Celle for at tømre sammen Planter og Dyr.

Men her svigter det for Evnen; atter staa vi ved Grænsen, hvor ud over vort Blik ikke mægter at trænge.

Ufatteligt!

Opløs et Støvgran af Rhodankalium i et Kilogram Vand, til-sæt en Draabe Jærnoxysalt-Opløsning, og de to ville endnu røbe hinanden ved Fremkomst af rød Farve; ja, tag den allerubetydeligste Del af Kogsalt: $\frac{1}{40.000000}$ Gram — langt mindre end der kan vejes paa Vægtskaal — og Spektralanalysen paaviser det endnu. Men Molekulet, det enkelte Molekul ere vi dog langt fra, og langt, langt mindre have vi fanget Urmolekulet, Grundatomet.

Vi have Kalium og Base, men saa findes ogsaa Modsætningen dertil: Ilt og Syre. Vi have Elektricitet, ikke blot én Slags, men ogsaa en modsat: $+$ og $-$. Der er Magnetisme, baade er der Nordmagnetisme og i uadskillelig Følge dermed Sydmagnetisme: begge ere én Slags Kraft (Jærn, Platin, Cer osv. tiltrækkes), men saasart den ene driver ad Nord, gjør den anden det modsatte.

Der er det livløse og det levende, der er det, som har Tyngde og kan vejes, og der er det, som ikke har; ja, Elektricitet har ingen Tyngde, kaldes en Kraft. — Der er Mand og der er Kvinde. — Der er op og der er ned.

Der er Jord, og der er Kløder; skulde der da ikke ogsaa være Modsætningen: en uvejelig Æther? Der er Legeme, hvorfor saa ikke ogsaa Aand? Se og fornemme vi ikke alle Vegne det endelige, mon saa ikke ogsaa det usynlig uendelige monne fore-

*) Indbydelsesskrift, Nykjøbing Kathedralskole, 1886.

komme? Der er jo saa meget i Tilværelsen, man ikke kan forstaa, hvad Vægt har saa egentlig dette, at vi ikke forstaa Tingen? — for mig personlig — her ingen; jeg mener, at det usynlige og uendelige har sin Virkelighed.

En Sjæl — en udødelig Sjæl — hist fra vor Fader, Du som er i Himlene (Matt. 6, Luc. 11; Herren den Opstandnes egne Ord), have vi faaet.

Sjælens Sæde har man ment skulde være udenom Hjærnen. Meget muligt! — Aanden og Livet søge udad og opad; Aanden vender tilbage til Gud, som gav den, Legemet til Jorden. Planten spirer opad mod Himlen, Løvet falder nedad. Puppen hviler i Jorden; dér forbliver Hylsteret, men Sommerfuglen flagrer opad mod Lyset. Der, hist oppe, udenfor Jord og Kloder er Aandens evige Hjem.

Er Opstandelsen maaske ingen Virkelighed — og hvorfor ikke? Der gives dog meget andet lige saa ufatteligt og dog uforkasteligt. Hvorfor saa just tvivle om Opstandelsen, der dog er bevidnet af de mest trofaste blandt Alverdens Vidner?

Var blot alting saa godt bevist som Jesu Kristi Opstandelse; men det er det langt fra, og dog troes det.

Jeg skal ikke opholde mig ved saadanne Kuriositeter som Bankeaaender, Bordaander o. desl., derpaa faar enhver tro, som ikke har andet at bestille eller mener at kunne det*). Men hvor mange ere ikke de, der tro paa f. Ex. Darwins bekjendte Nedstammingslære**), der dog næppe kan siges at være fuldt ud bevist, da jo forskjelligt ved den endnu staar som gaadefuldt og uopklaret. Og saa f. Ex. den almindelige Tro paa Guld og Ædelstene. — Er den maaske ikke solid? vil Du mulig udbryde, den er da haandgribelig nok***)!

Ja, sæt nu, Kemikeren en skønne Dag virkelig udfinder at adskille Grundstofferne. — Hvad saa? Jo, saa laver han bare Guld af Grus, og hvor er saa hele Herligheden henne? Eller lad ham naa til at gjøre store skønne Diamanter til en billig Pris —

*) Angaaende ældre Overtro, se f. Ex. Lehmann, Ober-Ertzgebirge. 1699.

**) Descent of Man. Se f. Ex. I. p. 206, den mærkelige Betragtning ang. Søpunge.

***) Ne cures ea, quae stulte miraris et optas,
Discere et audire et meliori credere non vis?

— — — — —
Vilius argentum est auro, virtutibus aurum.

Horats (Til Mæcenat).

smaa gjør han allerede —, hvad bliver saa tilovers af Diamanttroen? — Kul! — Eller lad Vold, Uret og Svig gjøre al Penge-Ejendom utaaelig.

Men hvordan det saa end vil gaa hermed, saa meget er i alt Fald en given Sag, at hverken vort Guld eller vore Diamanter følge vor Aand paa dens Vandring hinsides Graven.

Der er intet Hinsides, udbryder Du maaske*).

Jesus Kristus er opstanden. —

»Lazarus, kom hid ud!« (Joh. 11, 43) saa lød Herrens Ord, der Han kaldte ham, Marthas og Marias Broder, ud af Graven, hvor han havde ligget fire Dage og allerede stank.

Og den Døde kom ud.

Ingen har end nogensinde forklaret, hvordan dette er gaaet til, thi Tingen er jo ufattelig for almindelig Menneskeforstand. Men behøve vi derfor fornægte Tildragelsens Virkelighed? Forstaa vi vel synderlig bedre, hvorledes det har sig, at Hvedekornet spirer og giver hundrede Fold (i Haurans og Rubes frugtbare Jord er 80—100 Fold ingen Urimelighed?**) Kunne vi følge Molekulets Vej og Virken, naar det krystalliserer ud, og Kiselsyren danner de prægtige Bjærgkrystaller, Kullet Diamant? Mægte vi at fatte, hvorfra Livet kommer til Fosteret? Har endnu nogen med klare og fattelige Ord sagt os, hvad selve Livet er? (»Et Pust i Sivet!« — »En i sig selv tilbagevendende« osv.). Gaader er der nok af i Tilværelsen, hvorfor da forarges mere over denne Gaade end over hundrede andre.

To Gange endnu vide vi, at Herren har kaldt Døde tilbage til Livet: Enkens Søn af Nain og Jairi Datter.

Ufattelige ere disse saa vel som Herrens øvrige Tegn og ikke mindst det sidste og største af dem alle: Opstandelsen. Men derfor at fornægte dem, det skal ingenlunde være min Sag***); tvært imod staa de for mig som det mest uforkastelige Vidnesbyrd om, at Jesus Kristus er den af Synden uberørte: Livets Herre. 4)

*) Hvad er da Maalet for denne fortsatte Fremadskriden? er den ikke Vidnesbyrd om Guds, den Højestes Tilværelse?

**) Vogt, Det hellige Land, 1. Udg. p. 23 og 55.

***) Det er ikke Tegnet, der er det urimelige, men det er os, der se og fatte urimeligt og hvorfor? fordi Synden — Verdslighed og Bølgær — har lukket for vort Öje.

4) Joh. 11, 25.

Sejret har Herren,
 Kristus den Opstandne,
 Knust er Gravens og Mørkets Magt.
 Lyset har sejret,
 Herren er Livet,
 Skjøn hans Kjærligheds Offerpagt.

Ætheren, dette Noget, der usanselig forbinder og gjennemtrænger Alverdens Kloder baade nær og fjærn, og som ingen kjender, Lysets Formidler, hvad er vel det? — Et Fantasifoster uden Virkelighed?

Den siges at hemme Klodernes Bevægelse; Modstanden menes at kunne paavises. I saa Fald har den dog altid én Virkelighed.

Ætheren — er den Stoffets Modsætning?

Jeg tænker, den er det.

Gud Herren sagde: Vorde Lys; og der blev Lys — at Lyset skulde skinne frem af Mørket.

Lyset blev skabt; vel og Ætheren og Stoffet. Og Ætheren fylder hele Rummet, og Ætheren udskilles og Ætheren bindes; og Stoffet dannes, og Stoffet omdannes; og Lyset skinner gjennem Alverdens Egne. Men Livets Herre og vor Gud, Faderen i Himlene, herske over Lyset og over Ætheren og over Livets Kraft.

Solen lyser og varmer gjennem Tusender af Aar*), men Kilden synes utømmelig.

Men Ætheren virker gjennem Alverdens Egne, og stort er dens Rige som udstrakt dens Midlen:

Mens Stjærnerne lyse og Solene gløde,
 faar Ætherens Vexelspil virke og øde;
 saa Herren forklaret stod op fra de Døde,
 fra jordiske Stof til ætheriske Dragt.
 Thi stod Han, først ukjendt, for Marjas Öje;
 thi kom Han, selv Døren var lukt, uden Møje;
 thi fór Han til Faderen hist i det Høje,
 fra Dødsrigets Val til den evige Magt.

Tingen har to Sider. Vi se kun den ene og ane højst den anden; men Herren saa dem tilvisse begge; og Han ikke blot saa dem, men uberørt af Synden besad Han Magten — den urokkelige, faste, klare Tro, den vi mangle — den der fanger Ætherens Vinger — thi Han var givet al Magt i Himlen og paa Jor-

*) Sml. Woodward, Geology of Eng. p 21. 2 Ed.

den*); derfor laa det i Hans Haand at forvandle Vand til Vin, at vandre paa Søens Bølger, at bespise de fem Tusende osv. Livets Herre var Herre i Ætherens Rige. Jeg tænker, at Ætherens Rige er mer end et blot poetisk Udtryk. Ætheren, mener jeg, er Tingens anden Side, den vi ikke se og end ikke magte, dog dunkelt ane. Anelse — hvilke mærkelige Tilfælde meddeles ikke om Anelser? — monne Ætheren atter her drive sit Spil?

I en Hast, i et Öjeblik skulle vi alle forvandles**) — det saaes i Forkrænkelighed, det opstaar i Uforkrænkelighed***) — det jordiske tyngende Stof overgaar til Modsætningens Tilværelse, hvor Tyngden og Døden ikke længere herske. Hvedekornet saaes og dør, men den nye Plante fremspirer.

Slaa positiv Elektricitet ind i den negative, og hvor er den før saa kjendelige Kraft? Adskilte erkjende vi dem, forenede mærke vi intet.

Slaa Ætheren ind til Forbindelse med Stoffet, og hvad vilde blive Resultatet, dersom en saadan Forbindelse mellem Æther og Stof virkelig lod sig bringe i Stand? — Et Intet? — Livet? — Evighed? —

Ætheren antages som Lysets Bærer. Hvor Ætheren mangler, der mangler Lyset — hvor Intet er, er ikke Lys — er Verdens Grænse. Der udgaar, ved Kraften i det Høje, af Intet: Stof og Æther, og der begynder Natur og Lys og Liv: Verden.

Som kosmisk Taage begynder Stoffet sin kjendbare Vandring, naaer maaske at danne Sole med Kloder; thi Stoffet samler og fortætter sig (men Ætheren spreder sig). Varme udvikler sig, og Stofmængden hober sig op; Trykket maa naa ufattelig Storhed.

Varmen stiger, men hvor höjt? I det Uendelige? Næppe. — Trykket stiger, men hvor vidt kan det naa?

Ætherens Kulde, hvor dybt kan den synke? Er $\div 150^{\circ}$ C. Maalet? Næppe.

Maalet maa vistnok engang naas, snart vel her og snart der; saa træder Ætheren da atter til Stoffet⁴⁾; den Verden forgaar, og Kredsgangens Løb er til Ende — den store Herrens Dag oprunden.

*) Matt. 28, 18.

**) 1 Cor. 15.

***) 1 Cor. 15, 42.

4) Og Himlen veg bort, lig en Bog, der sammenrulles. (Aab. 6, 14). - Elementerne skulle komme i Brand og opløses. (2. Pet. 3). — Himlens Kræfter skulle røres. (Matt. 24. 29).

Du, Herre Krist, naar saa Din Engleskare
 Os kalder frem til Æthrens lyse Hjem,
 Paa Troens Hvalv, paa Haabets Vinger klare
 Din Kjærlighed saa stor til Dig os føre frem.

M. Jespersen. 3/1 88.

Ved en Hustrus Hedengang.

Forklaret og frelst,
 Gjennem Dødens Port ind til Livet
 Din Kjære løfted' sin Aand op til Ætherens Hjem.

Han, den Opstandne,
 Mægtig og herlig i Kjærligheds Almagt,
 Udrakte sin Haand for at føre den sejrende frem. —

Ensom, forladt; —
 Saa øde vel synes hint hjemlige Kammer,
 Hvor Striden blev kæmpet, og Taaren ved Afskeden randt. —

Hinsides vist
 Der er Fred, og til Gjensyn os vinker
 Den Kjære, forklaret og frelst, hist i Ætherens evige Hjem.

¹²/₂ 88.

— saa har jeg og elsket eder. (Joh. 15).

Ja, aabnet har Du paa viden Gab
 Porten til Himlene ind,
 Aabnet har Du forvist vort Sind
 For Kjærligheds fagre Væxt.

Og hist i Din Kjærligheds Borg Du staar —
 Ætherens mægtige Hvalv —
 Ondskab fnyste og Djævlen skjælv,
 Da Du, Herre Krist, opstod.

Der staar Han i Borgen, den Herre fast —
 Kæmper for dig og for mig:
 Stander hist oppe sejerrig
 I Kjærligheds Purpurkrud.

Ja, kæmpet har Du saa svar en Strid —
 Ingen ret fatter hvor svar:
 Haanet, blodig, forladt Du bar
 Frimodig Alverdens Bröst.

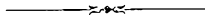
Til Korset naglet Du blev saa grunt —
 Naglet i bævrende Kjød:
 »Fader, forlad«, saa mildt dog lød
 Af Kjærligheds Hjærtelag.

Nej, Heltemod har ej nogen vist
 Større end Du har, forsand:
 Heltedøden, vor Frelsermand,
 Dit Kjærligheds Offer bragt.

Ja, Helten stor, hin opstandne Helt,
 Frejdig vi følge Ham vil;
 Op hver og en, som følge vil
 Ham, Helten fra Golgatha.

Saa kæmpe vi vil til sidste Strid —
 Herren i Borgen staar fast —
 Staa med hverandre Last og Brast
 For Kjærligheds fagre Væxt.

M. Jespersen.

Efterretninger

om

Nykjøbing Kathedralskole

fra Maj 1887 til Slutningen af Maj 1888,

meddelte af

Chr. Listov.

I. Skolens Examina 1887.

Afgangsexamen til Universitetet for øverste Klasses 8 Disciple afholdtes efter de i 1871 og 1882 trykte Bestemmelser. De skriftlige Arbejder, hvortil Opgaverne vare udsendte af Ministeriet, udførtes, som forordnet, den 10de og 13de Juni. I Henhold til det af Undervisningsinspektionen og Skolens Rektor fastsatte Schema foretoges Prøvens mundtlige Del den 28de og 30te Juni samt den 2den, 4de, 6te og 11te Juli. Inspektionens daværende Formand, Professor Dr. E. Holm, havde overtaget Censur i Latin, skriftlig og mundtlig, samt i Historie; beskikkede Censorer vare i de danske Udarbejdelser, i dansk Litteraturhistorie og Oldnordisk Overlærer B. Hoff fra Sorø, i Naturlære Overlærer A. C. Petersen fra Roskilde. Meddommere vare efter Rektors Anmodning Pastor Haar i Græsk og Pastor Helms i Fransk; Præstationerne i Engelsk og Tysk bedømtes alene af Skolens Lærere.

Til almindelig Forberedelsesexamen ifølge kongl. Anordning af 30. August 1881 med senere Tillægsbestemmelser stillede sig Realdisciplene af IV Klasse, 4 i Tallet; alle bestode. Censorer i Forening med Skolens Lærere vare: i Tysk Prof. Dr. E. Holm, i Historie og Geografi Stiftsfysikus Videbech, i Naturhistorie Laboratorieforsøger Grönlund, i Mathematik og Regning Overlærer Petersen fra Roskilde.

Resultaterne og de særlige Fagkarakterer ville ses af omstaaende Lister.

Afgangsexamen for studerende 1887.

Navne efter Bogstavrækken.	Dansk Udarbejdelse I (fri Opgave).	Dansk Udarbejdelse II (bunden Opgave).	Dansk Litteraturhist. og Oldnordisk.	Fransk, Dobbeltfag, (skriftlig og mundtlig).	Engelsk eller *Tysk.	Historie (Dobbeltfag).	Latin, skriftlig.	Latin, mundtlig, af det læste.	Latin, mundtlig, ikke læst.	Græsk (Dobbeltfag).	Naturlære.	Points.	Hovedkarakter.
Gerhard P. Brammer	g+	mg÷	mg.	mg.	mg.	mg÷	tg+	g÷	mg÷	mg.	g+	85	Første.
Christian M. Gulmann.....	mg÷	mg÷	mg÷	mg.	g+	tg.	g.	g+	mg.	g.	g.	73	Anden.
Axel H. Jeppesen	g+	mg.	mg.	mg+	*mg.	mg÷	g+	ug.	mg+	ug÷	ug÷	98	Første.
Christian F. Neergaard.....	g.	mg÷	mg+	g+	g+	mg+	mg÷	mg÷	mg.	mg+	mg.	92	Første.
Harald B. Pontoppidan.....	g+	g+	mg+	mg+	ug÷	mg.	mg.	mg+	mg.	mg.	mg+	98	Første.
Adolph C. Th. Ruge	g÷	g.	mg÷	mg÷	g.	g÷	g.	g.	mg.	g+	tg+	71	Anden.
M. P. Ewald Vestenskov Nielsen	mg÷	mg.	mg+	ug÷	*ug÷	ug.	mg.	ug.	ug.	ug.	ug÷	106	Første med Udmærkelse.
Poul H. C. Vidobech	g+	mg÷	mg÷	mg.	mg÷	ug÷	g.	mg÷	mg÷	mg÷	g.	89	Første.

Almindelig Forberedelsesexamen 1887.

Navne efter Bogstavrækken.	Dansk, mundtlig, (Dobbeltfag).	Dansk, skriftlig, (Dobbeltfag).	Engelsk, skriftlig og mundtlig, (Dobbeltfag).	Tysk.	Fransk.	Historie.	Geografi.	Naturhistorie.	Naturlære.	Geometri, skriftlig og mundtlig.	Regning, skriftlig.	Arithmetik, skriftlig og mundtlig.	Orden i de skriftlige Examensarbejder.	
C. Johannes Høegh, født $13\frac{1}{2}$ 1871, optagen 1884 i II.	mg÷	mg÷	mg.	mg÷	mg.	g+	g+	mg÷	mg.	tg+	tg.	g÷	mg+	Bestaaet med $91\frac{2}{3}$ Points.
J. Edvard Jensen, født $15\frac{1}{6}$ 1870, optagen 1882 i I.	tg.	g.	g÷	g÷	◀	mg÷	g÷	g.	g÷	tg.	tg.	tg÷	mg.	Bestaaet med 49 Points.
Johannes H. Monrad, født $10\frac{1}{11}$ 1869, optagen 1883 i I.	g.	g+	mg÷	g.	◀	g.	g÷	mg÷	mg+	mg÷	g.	g+	mg÷	Bestaaet med $84\frac{2}{3}$ Points.
Frederik C. C. Viale, født $28\frac{1}{9}$ 1870, optagen 1882 i I.	g+	g+	g+	tg+	◀	tg+	g+	g÷	g+	g÷	g+	mg÷	mg.	Bestaaet med $76\frac{1}{2}$ Points.

Til at bestaa ved almindelig Forberedelsesexamen med 3 fremmede Sprog kræves mindst 48 Points (deraf 12 for Modersmaalet), med 2 fremmede Sprog mindst 45 (hvoraf ligeledes 12 for Modersmaalet).

Til de skriftlige Arbejder modtog Skolen nedenstaaende Opgaver fra Ministeriet.

A. Til Afgangsexamen for VI Klasse.

Dansk Udarbejdelse I (fri Opgave).

Penge ere en god Tjener, men en slet Herre.

Dansk Udarbejdelse II (bunden Opgave).

Englands og Irlands gjensidige Forhold i Tidernes Løb.

Oversættelse fra Latin.

Q. Fulvius Flaccus censor aedem Fortunae, quam in Hispania praetor bello Celtiberico voverat, faciebat enixo studio, ne uillum Romae amplius aut magnificentius templum esset. Magnum ornatum ei templo ratus adjecturum, si tegulae marmoreae essent, profectus in Bruttios, aedem Junonis Lacinae ad partem dimidiam detegit, id satis fore ratus ad tegendum, quod aedificaretur. Naves paratae fuerunt, quae tollerent atque asportarent, auctoritate censoria sociis deterritis id sacrilegium prohibere. Postquam censor rediit, tegulae expositae de navibus ad templum portabantur. Quamquam, unde essent, silebatur, non tamen celari potuit. Fremitus igitur in curia ortus est; ex omnibus partibus postulabatur, ut consules eam rem ad senatum referrent. Ut vero arcessitus in curiam censor venit, multo infestius singuli universique praesentem lacerare: Templum augustissimum regionis ejus, quod non Pyrrhus, non Hannibal violassent, foede detexisse ac prope diruisse censorem, moribus regendis creatum, et quod, si in privatis sociorum aedificiis faceret, indignum videri posset, id deum immortalium templa demolientem facere, et obstringere religione populum Romanum, spoliis templorum templa aedificantem, tamquam non iidem ubique di immortales sint. Relatione facta, in unam omnes sententiam ierunt, ut eae tegulae reportandae in templum locarentur et piacularia Junoni fierent. Quae ad religionem pertinent, cum cura facta; tegulas relictas in area templi, quia reponendarum nemo artifex inire rationem potuerit, redemptores nuntiarunt.

ratio betyder her Fremgangsmaade. redemptor Entreprenør

Fransk Stil.

Vilhelm Erobrerens sidste Vilje.

Vilhelm med Tilnavnet den røde og Henrik, Kongens to yngste Sønner, forlode ikke hans Sengs Hovedgjærde, da de utaal-

modig ventede paa, at han skulde diktere sin sidste Vilje. Robert, den ældste af de tre, havde været fraværende siden sin sidste Ordstrid med sin Fader. Til ham var det, at Vilhelm forhen, med Santykke af Høvdingerne i Normandiet, havde testamenteret sin Hertugtittel; og trods den Forbandelse, han siden havde udtalt mod Robert, søgte han ikke at berøve ham den Adkomst, som Normannernes Ønske havde tiltænkt ham. »Hvad angaar Kongeriget England«, sagde han, »testamenterer jeg det ikke til nogen, fordi jeg ikke har faaet det i Arv, men erhvervet det med Magt og ved blodig Kamp; jeg overgiver det i Guds Hænder, idet jeg indskrænker mig til at ønske, at min Søn Vilhelm, der har været mig lydige i alt, maa opnaa det, om Gud vil, og leve lykkelig derovre«. »Og mig, Fader, hvad giver Du da mig?« sagde Henrik, den yngste af Sønnerne. »Jeg giver Dig femtusend Pund Sølv af mit Skatkammer« svarede Kongen. »Men hvad skal jeg gjøre med de Penge, naar jeg hverken har Land eller Bolig?« »Vær rolig, min Søn, og hav Tillid til Gud, find Dig i, at dine Brødre gaa forud for Dig; din Tid kommer efter deres«. Henrik trak sig strax tilbage for at gaa hen at modtage de femtusend Pund; han lod dem veje med Omhu og anskaffede sig en Pengekiste, der var vel beslaaet og forsynet med gode Laase.

rod roux. berøve déshériter de. ved blodig Kamp au prix du sang. leve lykkelig derovre y prospérer.

B. Til almindelig Forberedelsesexamen og IV Klasses Aarsprøve.

Dansk Udarbejdelse.

Hvilken Indflydelse have Storbritanniens og Irlands Beliggenhed og Jordbundsforhold paa deres Næringsveje?

Latinsk Stil for de studerende.

Under Marcus Claudius's og Lucius Furius's Consulat kom der Sendemænd fra Rom til Carthago. Da Hannibal troede, at disse vare blevne sendte for at fordre ham udleveret¹⁾, og frygtede for, at dette skulde ske, gik han hemmelig om Bord²⁾ paa et Skib og flygtede til Kong Antiochus i Syrien. Han vidste, at denne var fjendtlig stemt³⁾ mod Romerne, og haabede at skulle overtale ham til at erklære dem Krig, hvilket ogsaa lykkedes⁴⁾ ham; men Antiochus vilde ikke adlyde hans Raad og drage med sine Hære til Italien, hvilket, hvis det var sket, vilde have bragt⁵⁾ Romernes Herredømme i den største Fare. Altsaa førte

Kongen Krigen imod dem, først i Grækenland, derpaa i Asien, men paa begge Steder uheldig, og overvundet ved Magnesia af Lucius Scipio, som siden fik Tilnavnet Asiaticus, blev han nødt til at bede dem om Fred. Hannibal var imidlertid flygtet og havde begivet sig⁶⁾ til Bithyniens Konge Prusias, hos hvem han næsten i syv Aar holdt sig skjult⁷⁾; men da Romerne endelig havde erfaret, hvor han var, og havde befalet Prusias at udlevere⁸⁾ ham til dem, vovede Prusias ikke at give dem Afslag⁹⁾. Da tog Hannibal sig af Dage¹⁰⁾ ved Gift, Aar 183 før Christi Fødsel.

1) fordre udleveret = *exposcere*. 2) *gaa om Bord* = *conscendere*. 3) fjendtlig stemt = af fjendtligt Sind. 4) lykkes = *contingere*. 5) bringe = *adducere*. 6) begive sig = *conferre se*. 7) holde sig skjult = *latere*. 8) udlevere = *dedere*. 9) give Afslag = *negare*. 10) tage af Dage = *interimere*.

Engelsk Version for Realisterne.

A Tropical Storm.

On the 1st of June 1822 day began to break with an unusual gloom that overshadowed everything; a black haze rested like a high wall round the horizon, while the sky, so long without a single speck, was covered all over with shapeless clouds flying in different directions. The sea-wind, which used to begin gently and then gradually increase to a pleasant breeze, came on suddenly and with great violence, so that the waves broke into white foam as far as the eye could reach. The sea looked black under the influence of an immense mass of dark clouds, rising slowly in the western quarter, where they remained suspended like a mantle during the whole day. The ships which had lain motionless on the surface of the bay, were now rolling and pitching with their cables stretched out. Innumerable sea-birds continued during all the day to wheel round the rock on which the town stood, and to scream as if in terror at this sudden change. The dust of six months' hot weather, raised into high pyramids, was forced by the furious gusts of wind into the innermost corners of the houses. Long before sunset it seemed as if the day had closed, owing to the darkness caused by the dust in the air, and to the sky being overcast in every part by masses of clouds. Presently lightning was observed among the hills, which was shortly afterwards followed by a storm, exceeding in violence anything I ever met with. During eight hours the rain did not cease pouring down for one moment; the steep streets of the town soon became

the channels of streams of such magnitude as to sweep away large stones, thus rendering it everywhere dangerous, and in some places quite impossible to pass.

Tropical, tropisk. Haze, Taage. Speck, Plet. Shapeless, uformelig. Pitch, duve. Gust of wind, Vindstød.

Geometri.

1. I en Trekant ABC er $AB = BC$. Fra B er henad BA og BC afsat Stykkerne BD og BE henholdsvis $= \frac{1}{4} BA$ og $= \frac{1}{3} BC$. DE skærer AC's Forlængelse i F. Hvor lang er CF udtrykt ved AC?

2. Konstruer et Rektangel, der i Areal er lig et givet Kvadrat med Siden a. Rektanglets Sider have en Forskjel = en given Linie b.

3. En Cirkel med Radius = r er given. Gjennem dens Centrum og Endepunkterne af en Bue paa 60° er beskrevet en anden Cirkel. Man skal finde Arealerne af de derved fremkomne krumlinede Figurer, udtrykte ved r.

Arithmetik.

1. 515 Kr. ere satte paa Rente og Rentes Rente til den aarlige Rentefod 4 pCt. i 3 Aar; den nye Sum derpaa til den aarlige Rentefod $3\frac{3}{4}$ pCt. i 2 Aar, og den derved fremkomne Sum til den aarlige Rentefod $3\frac{1}{2}$ pCt. i $1\frac{1}{2}$ Aar. Renten lægges halvaarlig til Kapitalen. Hvor stor er den oprindelige Kapital bleven? Hvor stor vilde den være bleven, hvis den hele Tiden havde staaet til den aarlige Rentefod $3\frac{3}{4}$ pCt., og Renten halvaarlig var lagt til? Til hvilken aarlig Rentefod skulde den have været sat ud hele Tiden, hvis den, ogsaa med halvaarlig Rente, skulde have naaet den samme Størrelse, som den voxede til paa den første Maade?

2. $8x^{-6} + 999x^{-3} = 125$. Find x.

3. 3 Differentserækker, hver bestaaende af n Led, begynde alle med 1. Differentserne ere henholdsvis 1, 2 og 3. Find Rækernes sidste Led (t_1, t_2, t_3) og Summen af hver Række (s_1, s_2, s_3), og vis, at t_2 er Middeltallet mellem t_1 og t_3 , og ligeledes s_2 mellem s_1 og s_3 . Hvor stor skulde Differentserne være i den anden Række, for at s_2 skulde være Mellemproportional mellem s_1 og s_3 ? Til Exempel for det sidste Spørgsmaals Vedkommende: $n = 17$.

Praktisk Regning for Realisterne.

1. En Mand sender en Blanding af 2 Sorter Korn til England. Den ene Sort er kjøbt for 12 Kr. pr. Td., den anden for

12 Kr. 50 Ø. pr. Td. Undervejs fordærves $\frac{1}{5}$ af Kornet og bliver usælgeligt; Resten sælges for $1\frac{4}{5}$ £ pr. Quarter, for ialt 960 £, hvilket er 420 Kr. mere end Indkjøbsprisen for alt Kornet. Hvor mange Tdr. blev der købt af hver Sort? (10 Quarter = 21 Tdr.; 1 £ = 18 Kr. 25 Ø.).

2. En Mark har Form af et Rektangel med Siderne 1390,6 Alen og 206,79 Alen. Den besaas med Rug, hvortil medgaar 7,4326 Skpr. pr. Td. Land, og der høstes 13,107 Fold, hvoraf $\frac{13}{27}$ sælges for 14 Kr. 75 Ø. pr. Td. Hvor meget indkommer derfor? (1 Td. Land = 14000 □ Alen).

C. Til særskilt Prøve (paa Grund af Sygdom)
for en Discipel af IV stud. Klasse stillede Skolen med Ministeriets Tilladelse følgende Opgaver:

Dansk Udarbejdelse.

Skildring af Italiens naturlige Beskaffenhed og Produkter.

Latinsk Stil.

Vi vide alle, hvor dygtig den berømte Taler M. Tullius Cicero i Aaret 80 før Chr. Fødsel har forsvaret Sextus Roscius, der var anklaget for Fadermord af en vis Erucius, et slet og ødelagt Menneske. Cicero rensede Roscius for Beskyldningen, idet han især fremhævede, at den Ro, han lagde for Dagen, var et Bevis paa hans Uskyldighed. Han fortalte tillige Dommerne følgende: »Da T. Cloelius, en anset Mand, efter Aftensmaaltidet var gaaet til Sengs i samme Værelse med sine to Sønner i Tarracina, hvor han den Gang boede, fandtes han om Morgenen myrdet. Da der nu hverken var nogen Slave eller fri, som en saadan Mistanke kunde træffe, men de to Sønner paa-stode, at de ikke havde mærket noget, bleve de anklagede for Fadermord. Men da de unge Menneskers Liv var frit for al anden Skyld, vare Dommerne i Tvivl, om de skulde domfælde eller frikjende, og ventede derfor en Tid lang, om der maaske skulde blive bragt noget nyt frem i Sagen. Da det nu var blevet bevist, at de vare fundne sovende for aabne Døre, frikjendte Dommerne dem.«

Fadermord: *parricidium* — ødelagt: *perditus* — rense: *purgo* — fremhæve: *ostendo* — lægge for Dagen: *exhibeo* — Aftensmaaltid: *coena* — Værelse: *conclave* — træffe: *pertineo ad* — en Tid lang: *aliquamdiu* — bringe frem: *affero* — Dør: *ostium*.

Geometri.

1. En ligesidet Trekants Sider deles alle i to Stykker, der forholde sig som 1 til 2, saaledes at to lige store Stykker intet Steds støde sammen. Delingspunkterne forbindes med rette Linjer; bevis, at disse danne en ligesidet Trekant, hvis Sider ere vinkelrette paa den givnes. Hvor stor en Del udgjør den mindre ligesidede Trekants Areal af den størres?

2. Et givet Rektangel med Siderne a og b forvandles til et lige saa stort Parallelogram, som har en Vinkel paa 30° , og hvis ene Side er $a + b$.

3. I en Cirkel med Radius r er indskrevet en regelmæssig Tikant. Man skal finde Diagonalerne fra samme Vinkelspids til alle de øvrige og Forholdet mellem Tikantens og Cirkelns Areal.

Arithmetik.

1. A og B arve tilsammen 33130 Kr., hvoraf A skal have $1\frac{1}{2}$ Gange saa meget som B. A anbringer sin Part i en Sparekasse, hvor den vedblivende forøges med $1\frac{3}{4}$ pro Cent halvaarlig i Rente og Rentes Rente. B anbringer sin Part i et Foretagende, som hvert Aar giver et Udbytte af 8 pro Cent, saaledes at Udbyttet ved hvert Aars Slutning lægges til Kapitalen. Hvor meget ejer hver efter 3 Aars Forløb? Hvor længe vil det vare, inden begge Kapitaler ere lige store, hvis de vedblive at voxe paa samme Maade? Kan det sidste Spørgsmaal løses, hvis Arvens Størrelse ikke kjendes?

2. Find x og y af Ligningerne

$$\begin{aligned}(x - y)^2 + (x + y) &= 210, \\ x^2 + y^2 &= 298.\end{aligned}$$

3. Hvilke Grundformler gjælde for Differentserækker og hvilke for Kvotientrækker? Hvorledes prøver man, om en Række Tal er en Differentser- eller Kvotientrække? Find Summen af følgende Række, bestaaende af 30 Led:

$$6, -4, \frac{8}{3}, -\frac{16}{9}, \dots$$

Find Summen af den samme Række, naar det sidste Led er $512/\frac{2187}{2}$.

Skolen afholdt sin **Aarsprøve** efter det Schema, hvormed Indbydelsesskriftet for 1887 slutter. Af de studerende Disciple i IV havde 1 ikke stillet sig til Afslutningsprøven,

de 11 andre opnaaede henholdsvis 74, $72\frac{2}{3}$, $71\frac{1}{3}$, $64\frac{2}{3}$, 62, $58\frac{1}{3}$, $52\frac{2}{3}$, $47\frac{2}{3}$, 47, $45\frac{1}{3}$ og $43\frac{2}{3}$ Points; 3 af dem afgik med Vidnesbyrd for bestaaet Hovedexamen, 1 blev udmeldt i Sommerferien, 7 fik Plads i V Klasse. I øvrigt opflyttedes til højere Klasser fra I 14 af 21 (1 var udmeldt fra 1ste Juni), fra II 13 af 17, fra III 16 af 19, fra V de derværende 4 Disciple.

I Ugen før Juleferien foretoges skriftlig og mundtlig Halvaarsprøve med de tre øverste Klasser; den omfattede de fleste af Klassernes Lærefag.

II. Lærerkredsen. Skolen i Almindelighed.

Sygdom i Lærerkredsen har desværre grebet forstyrrende ind i dette Skoleaars Arbejde. Adjunkt Koch maatte opholde sig i sit Hjem paa Grund af Gigtfeber fra Nytaar til Paaske, medens vi andre med Bistand af Pastor Helms besørgede hans Timer. Dette faldt vanskeligt nok fra Fastelavnstide, da Adjunkt Bertelsen følte sig saa nerve-svag, at han maatte høre fuldstændig op med Undervisningen, ja endog beslutte sig til at søge sin Afsked. Afskeden blev ham bevilget i Naade og med Pension fra 19de August d. A.; tillige tilstodes der ham en Vikar til at overtage hans Funktioner for Resten af Skoleaaret. Som Timelærer ansattes da i Marts efter egen Ansøgning Cand. mag. B. Hansted, men da denne strax efter Ud-nævnelsen begjærede sig fritagen for Posten, blev under 7. April Lærer ved Fredericia Latin- og Realskole, Cand. phil. J. C. F. J. Beyerholm ansat i hans Sted fra 1ste April at regne og tiltraadte sin Virksomhed hos os i Midten af April. — Gjennem $10\frac{1}{2}$ Aars Samliv have vi i

Hr. Bertelsen lært at skatte en punktlig, samvittighedsfuld Lærer, en velvillig og hjælpsom Kollega; vi haabe, at længere Tids uforstyrret Ro maa sætte ham i Stand til at gjenvinde sin tidligere Legemskraft.

Cand. theol. C. Chr. Paludan Koch, der fra 19de August f. A. var konstitueret som Lærer her ved Skolen, er under 19. December af Hs. Maj. allernaadigst udnævnt til Adjunkt ved Nykjøbing Kathedralskole.

Om Disciplenes Øvelser i Cricketspil har Adjunkt Koch paa min Anmodning meddelt følgende:

»Efter at der henimod Slutningen af forrige Skoleaar fra Ministeriet var fremkommet Tilbud om Midler til Anskaffelse af Rekvisiter til Cricketspil for Disciplene, blev det taget under Overvejelse, om der var Mulighed for at skaffe en passende Spilleplads, og om Forholdene i det hele vare tilstrækkelig gunstige til at Spillet kunde trives.

Da en nogenlunde brugelig Øvelsesplads kunde faas i Nærheden af Guldborgsund paa Lollands-Siden, modtoges Tilbudet, og gjennem »Kjøbenhavns Boldklub« blev da i Juni tilsendt to Sæt Rekvisiter til Brug for Skolen. Foreløbig mente man, at kun Disciplene fra de fire øverste Klasser burde deltage i Spillet, og at Øvelserne skulde foretages under Skolens Ledelse og Tilsyn, men for øvrigt ved fri Tilslutning af Disciplene.

Da c. 30 Disciple meldte sig til Deltagelse, og et Par af de yngre Lærere i Forening med Gymnastiklæreren paatog sig Ledelsen, paabegyndtes Øvelserne i Midten af September forrige Aar og fortsattes til Oktbr. Maanedes Begyndelse, da Vejret lagde Hindringer i Vejen. Med Maj Maaned i Aar ere Øvelserne gjenoptagne i samme Omfang som i Efteraaret, saa at der som Regel er blevet spillet 2 Gange om Ugen, et Par Timer hver Gang; men kun Disciplenes Fritid, ingen Gymnastiktimer, er bleven anvendt dertil.

Nogen større Færdighed er naturligvis i den korte Tid ikke erhvervet, saa der har endnu aldeles ikke kunnet være Tale om nogen ordnet Cricketkamp hverken mellem Disciplene indbyrdes eller med fremmede Spillere. I det hele taget er det hidtil ikke ret lykkedes at vække nogen stærk Interesse for Spillet, til Dels

maaske paa Grund af, at Øvelsespladsen ikke har været saa god som ønskeligt, men navnlig fordi det har maattet konkurrere med Rosporten, der allerede tidligere har været organiseret og har fundet livlig Tilslutning blandt Disciplene. Efterhaanden vil det vel imidlertid vise sig, at begge Idrætter kunne gaa jævnsides og kunne trives til Nytte og Fornøjelse for Disciplene.◊

Under en Mæslingeepidemi, der herskede her i Byen i de 3 sidste Maaneder af 1887, vare af Skolens 81 Disciple 13 angrebne, af de 14 i Forberedelsesklassen kun 2. Hos alle forløb Sygdommen normalt uden at efterlade sig videre Følger.

Togstandsninger paa Grund af stærke Snefald have i Aar hyppigere end ellers om Vinteren været til Hinder for de udenbys Disciples Skolegang.

Den af Skolens Lærere i 1875 oprettede private Forberedelsesklasse, hvis Ordning nøje slutter sig til Skolens Plan, tæller for Tiden 14 Elever.

Siden Indbydelsesskriftet for 1887 udgik, har Skolen modtaget følgende Meddelelser fra Ministeriet:

Cirkulære af 28. Marts 1887, at Kontrollen ved Afgangsexamen i de offentlige lærde Skoler fremtidig ikke behøver at omfatte alle Fag, kun at Rektor til de ukontrollerede Fag vælger 2 Censorer, den ene altid af Skolens Lærerpersonele; at Afgang- og Forberedelsesexamen fremtidig afholdes mellem 10. Juni og 15. Juli, at Skolernes Bemyndigelse til at modtage Privatister til Forberedelsesexamen nu er ophævet, samt at Prof. Müller er ansat som Undervisningsinspektør for de kommunale og private Realskoler;

Aftryk af Beretning til Ministeriet fra Undervis-

ningsinspektionen for de lærde Skoler, dateret 19. September;

ministeriel Skrivelse af 26. Oktober med Blanketter til Udfyldning om de Disciple, der i de 6 sidste Aar have indstillet sig til IV st. Klasses Hovedexamen;

Aftryk af Direktør J. Thomsens Beretning til Ministeriet af 3. November om den polytekniske Læreanstalt i Undervisningsaaret 1886—87;

Oplysninger (modtagne den 7. Decbr.) om Discipel-frekventsen og Beneficiefordelingen i de offentlige lærde Skoler for 1887—88;

Cirkulære af 24de Januar 1888, hvormed oversendes Betænkning fra Kommissionen angaaende Statens Papirforbrug m. m., hvorom Forstanderskabets Erklæring æskes;

Cirkulære af 5. Marts indeholdende Fortegnelse over naturhistoriske Præparater, som bør findes ved de Skoler, der skulle have Ret til at afholde almindelig Forberedelsesexamen;

Cirkulære af s. D., at den skriftlige Del af alm. Forberedelsesexamen kan tages af Privatister ved de til Afholdelse af Examen berettigede Skoler udenfor Kjøbenhavn og Frederiksberg under Iagttagelse af visse Regler;

Aftryk (dat. 16. April) af Instrux for Sanginspektøren ved de under Kultusministeriet sorterende Skoler og Undervisningsanstalter;

Cirkulære af 17. April, at Rektor bør overvære Gymnastik- og Sanginspektionerne, saa længe disse staa paa i den af ham bestyrede Skole;

minist. Skrivelse af 18. April, hvori begjæres Oplysning af Rektor om Karaktergivning, Sammentælling, Indskrivning af Fag- og Hovedkarakterer osv. i Aarets Løb;

Aftryk af Ministeriets Budget af 20. April i Hen-

hold til foreløbig Lov af 1. April 1888 om Indtægts- og Udgiftsbevilling;

minist. Skrivelse af 3. Maj med Blanketter til Udfyldning om de Disciple, der have underkastet sig IV st. Klasses Hovedexamen i Aarene 1873 til 1881.

III. Disciplene.

Ved Afslutningen af forrige Aars Indbydelsesskrift havde Skolen 86 Disciple. Fra 31. Maj udgik V. Jensen af IR. Til Universitetet dimitteredes i Juli: M. P. E. Vestenskov Nielsen, A. H. Jeppesen, H. B. Pontoppidan, C. F. Neergaard, P. H. C. Videbech, G. P. Brammer, C. M. Gulmann og A. C. Th. Ruge; efter bestaaet almindelig Forberedelsesexamen afgik C. J. Høegh, J. H. Monrad, F. C. C. Viale og J. E. Jensen, efter bestaaet IV Klasses Hovedexamen N. J. Petersen, P. V. Bøttern og C. J. Jonsen. I Løbet af Sommerferien udmeldtes desuden S. C. Funder af V, H. A. Jörgensen og J. B. Jappe af IIR, E. B. Møller af IIR, A. C. Jörgensen af II st., C. N. Claussen og A. G. Andersen af IR.

Fra 19. August optoges 19 nye Disciple, saa at Skoleaaret 1887—88 begyndte med 82. Af disse udgik i December R. P. Olsen af IIR (til N. Alslev Realskole), i Februar H. Grundtvig af II st., i Marts H. P. Nielsen af IIR (til N. Alslev Realskole), I. S. Holst af IIR (paa Grund af langvarig Sygelighed) og C. E. Madsen af IR (svagelig Helbred). Derimod optoges fra 9de Januar en ny Discipel P. M. A. Höyer i III st. Klasse.

Skolen tæller saaledes for nærværende Tid, den 25de Maj, 78 Disciple, som her opføres efter den Plads, de er holdt ved sidste Sammentælling (I, II og III) eller ved Halvaarsprøven (V); for IV og VI er Bogstavrækken fulgt. *Nummeret efter Navnet* angiver Disciplens Plads i Klassen ifølge Middelkarakteren for Aaret. De i dette Skoleaar optagne ere betegnede med *, Faderens Stilling er anført i Parenthes; hvor intet Hjemsted er nævnt, menes Nykjøbing p. F.

Dimittenderne (efter Bogstavfølgen).

1. Einar W. Friderichsen (Jægermester F. til Kjærstrup paa Lolland, R. og Dbm.)
2. Peder A. Frimand (forhenv. Gaardejer F. paa Femø).
3. Carl Adolf Hansen (Forpagter H., Ulriksdal p. Loll.)
4. Johannes C. N. Hansen (afd. Grosserer H. i Kbhvn.)

V Klasse.

1. Johannes Jörgensen (Provst J., Sognepræst for Maribo og Hillested).
2. T. Osvald Clausen (Tømmermester C.)
3. Axel Hillerup (Cand. phil., Godsejer H. til Gl. Kirstineberg, Falster).
4. Erik V. Brehm (Kjøbmand B.)
5. H. Christian Rasmussen (Kjøbmand Rasmus Johnsen i Eskildstrup).
6. Johannes J. Hansen (fhv. Avlsforvalter H., Systofte Skov).
7. J. Christian Vett (Kjøbmand V. i Guldborg p. Loll.)

IV Klasse (efter Bogstavfølgen).

1. N. Frederik S. Balle (Missionær og Seminarieforst. B., Godthaab i Grönland).
2. Frederik Th. Brammer (afd. Bankkasserer B.)

3. (Real.) Valdemar Hansen, Broder til Nr. 3 i VI.
4. (Real.) Marius C. A. Heilmann (afd. Cand. pharm., Gjæstgiver H.; Stiffader: Skovkasserer Larsen).
5. Peter Johannes Th. Holst (Overretssagfører H.)
6. (Real.) Georg R. Jacobsen (Kjøbmand J.)
7. Jens Peder Jensen (Palle) (Gaardejer og Sognefoged J.-P. i Øverup).
8. Aage Jespersen (afd. Distriktslæge J.)
9. (Real.) N. J. Valdemar Jörgensen (Kjøbmand J.)
10. Vilhelm Kipp (afd. Forpagter K. paa Gl. Kirstineberg, Falster).
11. Holger Købke (afd. Læge K.; Stiffader: prakt. Læge Tiemroth).
12. Christian L. Lundbye, (Oberst v. L., Udskrivningschef, Kmd. og Dbm.)
13. Johannes Lütken (Cand. polyt. L., Vej- og Vandløbsinspektør for Maribo Amt).
14. R. P. Herman Mortensen (forhenv. Møller M.)
15. Axel C. Samson (Kjøbmand S. i Nysted).
16. (Real.) Vilhelm Sidenius (Kjøbmand S.)
17. (Real.) A. P. Gustav Westmann (Fabrikant og Smeddemester W.)

III Klasse.

1. Poul Johannes Jörgensen (Overgartner J. paa Hardenberg, Lolland). *Nr. 1.*
- *2. P. M. Alfred Höyer, f. ¹⁵/₇ 1871 (Skræddermester H.)
Nr. 2.
3. Thorkil Hillerup, Broder til Nr. 3 i V. *Nr. 3.*
4. Johan Th. Lundbye, Broder til Nr. 12 i IV. *Nr. 4.*
- *5. H. H. Rudolph Haar, f. ²⁸/₁ 1874 (Mejeriforpagter H., Skovnæs p. Loll.) *Nr. 5.*
6. Jens A. B. Bruun (Fabrikant B.) *Nr. 6.*

7. Peter Th. Justesen (Sagfører J., Branddirektør). *Nr. 8.*
8. Einar Schwensen (Stationsforvalter S. ved den loll. Jærnbane, Saxkjøbing). *Nr. 10.*
9. (Real.) Erik V. Rosenstand (Skovrider R., Herslebslund). *Nr. 7.*
10. John V. Frimand, Broder til Nr. 2 i VI. *Nr. 9.*
11. A. S. Emilius Møller (Bud ved Nationalbankens Filial M.) *Nr. 13.*
12. Carl Gustav Schaarup (Lieutenant S., Toldkontrollør i Kbhavn, R. af Db.) *Nr. 12.*
13. Jens Jespersen (fhv. Skolelærer J., Øverup). *Nr. 14.*
14. (Real.) H. R. Thor Jörgensen (Handelsgartner J.) *Nr. 11.*
15. (Real.) O. Willemoes Simonsen (afd. Skolelærer S. i Rersnæs paa Lolland). *Nr. 15.*

II Klasse.

1. Falmer Nielsen (afd. Væver og Parcellist Niels H. Meier i Tingsted). *Nr. 1.*
2. (Real.) Georg V. Jepsen (afd. Gymnastiklærer J. her ved Skolen). *Nr. 4.*
3. Hans Christian Grønbek (Dampmøller G. i Rørbæk, Saxkjøbing Landsogn). *Nr. 3.*
4. Hans Nielsen (Kjøbmand N. i Birket paa Lolland). *Nr. 2.*
5. (Real.) Frants V. G. Hansen (Pastor H., Østofte paa Lolland). *Nr. 5.*
6. Julius H. Nielsen (Uhrmager N.) *Nr. 7.*
7. (Real.) Rasmus L. Rasmussen (Keis) (Gaardejer R.-K., Nebbøllegaard). *Nr. 8.*
8. Aage L. B. Klixbüll (Stationsforvalter ved den falst. Jærnbane K., Gjedser). *Nr. 13.*

9. Harald E. Saabye (Pastor S., Sognepræst for Thoreby paa Loll.) *Nr. 9.*
10. Immanuel V. Gudmand-Höyer (Lærer G.-H. ved Borgerskolen). *Nr. 11.*
11. (Real.) Poul H. Andersen ((Handelsgartner A.) *Nr. 10.*
12. (Real.) Hjalmar B. Cruse (Kjøbmand og Vicekonsul C. i Bandholm). *Nr. 6.*
13. Osvald Saabye, Broder til Nr. 9. *Nr. 12.*

I Klasse.

- *1. Karl A. A. Andersen, f. $^{28}/_7$ 1875 (Pakmester A. under det kongl. Postkontor). *Nr. 1.*
- *2. Viggo S. Assens, f. $^{13}/_5$ 1874 (Provst A., Sognepræst for Rødby og Ringsebølle, R. af Db.) *Nr. 2.*
- *3. (Real.) H. Alfred F. Madsen, f. $^{3}/_{10}$ 1875 (Cand. pharm., Materialist Ryberg M.) *Nr. 3.*
- *4. (Real.) R. Th. Viggo Larsen, f. $^{6}/_8$ 1874 (Detailhandler L. i Alstrup p. Falster). *Nr. 4.*
- *5. (Real.) Vilhelm A. A. N. Zierau, f. $^{1}/_2$ 1876 (Reb-
slagermester Z.) *Nr. 13.*
- *6. (Real.) Oscar C. C. Völcksen, f. $^{25}/_{10}$ 1875 (Handelsagent V.) *Nr. 6.*
7. (Real.) Johan H. Lorentzen (Uhrmager L.) *Nr. 5.*
- *8. (Real.) Hans N. Holm, f. $^{13}/_6$ 1874 (Kordegner H.) *Nr. 9.*
- *9. Carl Henrik Sthyr, f. $^{3}/_{10}$ 1875 (Lic. theol. S., Biskop for Lolland-Falster, R. af Db.) *Nr. 7.*
- *10. Rudolph Hillerup, f. $^{20}/_{11}$ 1875 (Jægermester H., Godsejer til Ny Kirstineberg, Falster). *Nr. 14.*
11. (Real.) Aage Sidenius (Fotograf S.) *Nr. 8.*
12. (Real.) R. P. Georg Rasmussen (Gaardejer Rasmussen Foged, Bruntoftegaard). *Nr. 12.*

13. (Real.) Johan I. Christoffersen (Fotograf C.) *Nr. 10.*
14. (Real.) Holger Faber (Kjøbmand F. i Bandholm).
Nr. 11.
- *15. (Real.) Aage A. Larsen, f. $14/6$ 1874 (Postexpedient
L.) *Nr. 15.*
- *16. (Real.) Olaf K. Møller, f. $12/2$ 1876, Broder til Nr.
13 i III. *Nr. 18.*
- *17. (Real.) C. Emil Jacobsen, f. $28/2$ 1875, Broder til
Nr. 6 i IV. *Nr. 17.*
- *18. Justus V. Ulrich, f. $26/3$ 1876 (Forpagter U. paa
Aalholm, Lolland). *Nr. 16.*
- *19. L. Nicolai T. Friis, f. $6/8$ 1874 (Borgmester F., By-
og Herredsfoged i Skjelskør). *Nr. 19.*
- *20. (Real.) Knud E. Brehm, f. $29/1$ 1875, Broder til Nr.
4 i V. *Nr. 20.*
- *21. (Real.) Otto A. Samson, f. $13/7$ 1875 (Kjøbmand
S.) *Nr. 21.*
- *22. Erik Videbech, f. $29/9$ 1875 (Stiftsfysikus for Lolland-
Falster V.) *Nr. 22.*

Af de 82 Disciple ved Skoleaarets Begyndelse vare

studerende.....	52,
Realister	30;
fra Nykjøbing By og Omegn	51,
udenbys	31.

Den 19. August 1886 vare af 90 Disciple

studerende	59,
Realister .	31.

IV. Undervisningen.

Da Hr. Bertelsen i Februar maatte opgive sin Virksomhed ved Skolen, overtog Hr. Thomsen foruden andre

af hans Timer ogsaa de fysiske i VI. Disse sidste har han fremdeles beholdt, imod at afgive 4 Ugetimer Regning i IIR og IIR til den nye Lærer. Siden Midten af April have da Fag og Timer været saaledes fordelte mellem Lærerne:

Rektor Listov Oldnordisk i VI, Græsk i V og VI, Engelsk i IVR og VI₁; 16 (17) Timer ugentlig.

Overlærer Neergaard Fransk i III—VI, Latin i IIIst., Græsk i IVst.; 24 Timer.

Overlærer Jespersen Naturhistorie i I—IV, Naturlære i IIR og IVR, Matematik og Regning i I, Tegning i I, II, IIR og IVR; 24 Timer.

Adjunkt Wittrup Tysk i II—IV, V₂, VI₂, Dansk i I, Skrivning i I, II, IIR, IVR, Inspektion ved Fællesang; 24 Timer.

Adjunkt Elmquist Historie i IV—VI, Dansk i IV, dansk Litteraturhistorie i V og VI, Oldnordisk i V, Græsk i IIIst.; 25 Timer.

Adjunkt Møller Engelsk i IR, IIR, IIR, V₁, Dansk i II og III, Latin i Ist., Geografi i III og IV; 26 Timer.

Adjunkt Koch Religion i I—III, Dansk Stil i V og VI, Latin i IIst., Fransk i I og II; 24 (23) Timer.

Stud. mag. Thomsen Tysk i I, Historie i I, II, III, Geografi i I og II, Regning i IIR og IIR, Geometri i II, Naturlære i VI; 25 Timer.

Cand. mag. Lieutenant Boëtius Latin i IVst., V og VI; 24 Timer.

Cand. phil. Beyerholm Matematik og Regning i II—V, Naturlære i V; 23 Timer.

Pastor Helms Religionsforedrag i IV, V, VI; 3 Timer.

Organist Skaarup Sang i alle Klasser, 5 Timer, samt Ledelse af Lovsang ved Ugens Begyndelse og Slutning.

Gymnastiklærer Lenschau Gymnastik og Svømning i alle Klasser, 16 Timer, samt Ledelse af Skydeøvelserne i de øverste Klasser.

I Gymnastik og Svømning ere jævnlig to eller tre Klasser forenede; de Disciple af de øverste Klasser, som ikke tage Del i Sengen, have havt særskilte Gymnastikøvelser 1 Time om Ugen.

Ved Sangundervisningen have Klasserne været fordelt i 4 Hold: I, II, III, IV—VI; i Regelen anvendes 1 Time ugentlig til flerstemmig Sammensang.

Fagenes ugentlige Timetal i de forskjellige Klasser:

	I.		II.		III.		IV.		V.	VI.	Timer om Ugen.			
	St.	R.	St.	R.	St.	R.	St.	R.						
Dansk . . .	1	1	2	-	2	1	-	2	1	1	3(2)	2	3	20(19)
Oldnordisk	«		«		«		«		«			2	1½	3½
Latin . . .	6		«	8	«		7	«	8	«		8	8	45
Græsk . . .	«		«		«		5	«	5	«		4	2	3½
Tysk . . .	1	1	2	1	1	2	-	2	1		2	(2)	(2)	17
Fransk . . .	1	3	-		3		3	-	2	1		3	3	19
Engelsk . .	«		3	«	3		«	4	«		3(4)	2	2	17(18)
Religion . .		2			2			2		1		1	1	9
Historie . .		2			2		1	1	2	2	3	3	3	19
Geografi . .		2			2		1		1			«	«	6
Mathem. og	4		2	3	2		5		5			1	»	22
Regning .	1				1	2		1	2		1	«	«	10
Naturlære .	«		«		«		«	2	«	3		2	3	10
Naturhist .	2		2		1		1		2			«	«	7
Tegning . .	-	1	2	-	1	1	«	1	«	1		«	«	7
Skrivning .		2		-	1	1	«	1	«	1		«	«	6
	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	
Sang		2		2		2		2		2		2	2	5
Gymnastik		4		4		4(5)		4(5)		4(5)		4(5)	4(5)	16

Det midterste Tal i Tabellens Rubriker angiver Klassens Fællestimer; til venstre staa de studerendes, til højre Realisternes Særtimer.

De Realister i IV, som ikke læse Fransk, have havt 2 særskilte Regnetimer, desuden 1 Time Historie sammen med IVst.; af II og III have de, der ikke læse Fransk, havt Regnetimer dels for sig, dels i Fællesskab.

Ingen Discipel har meldt sig til den mathematisk-naturvidenskabelige Linie (i III og IV). Af V have 4, af VI 2 Disciple læst Tysk i Steden for Engelsk.

Den 3. Oktober præsenteredes Skolen for Gymnastikinspektøren, Oberstlieutenant v. Amsinck, i alle Slags Legemsøvelser med og uden Redskab.

Sanginspektøren, Kantor V. Sanne, overværede paa sin Inspektionsrejse i Aar Sangøvelserne i alle Skolens Klasser den 9de Maj.

Oversigt

over Skolens Arbejde

fra August 1887 til Slutningen af Maj 1888.

Dansk.

I st. Kl. Dansk Læsebog af Agerskov, Nørregaard og Ström, 3dje Afdeling, benyttet til Oplæsning og Analyse. — Schneekloths Sproglære med adskillige Forbigaaelser. — Vers udenad efter Læsebogen. 35 hjemmeskrevne Stile og 2 skriftlige Arbejder paa Skolen.

— Real. som den studerende Afdeling. Desuden er en ugentlig Særtime anvendt dels til skriftlige Øvelser (17 skriftlige Arbejder særskilt), dels til Oplæsning og Indøvelse af Sproglæren.

II st. Kl. Dansk Læsebog af Agerskov, Nørregaard og Ström,

4de Afdeling, benyttet til Oplæsning og Analyse. Schneekloths Sproglære. 32 Hjemmestile, hvortil Kladden ofte er skreven paa Skolen, jævnlig efter Wilke's »Anschauungsbilder«, og 1 Skolestil. — Holst's »Den lille Hornblæser« er oplæst for Klassen.

II Real. som den studerende Afdeling. Desuden er en særskilt Ugetime anvendt til skriftlige Øvelser (16 Stile) samt til Oplæsning og Analyse.

III st. Kl. Arentzens og Thorsteinssons nordiske Mythologi gennemgaaet; oplæst noget af den yngre Edda efter Nyerups Oversættelse, nogle Sange af den ældre Edda efter Winkel Horn, en Del af Oehlen-schlägers Nordens Guder, Palnatoke og Hakon Jarl. Endvidere er læst enkelte geografiske Skildringer af »Geografisk Tidsskrift«, Marschall's »Gjennem Amerika« og Klein's »Jorden og dens Naturforhold«, som til Dels ere gjengivne i Stil. — 29 Hjemmestile og 3 Skolestile.

— Real. som den studerende Afdeling. Desuden i en særskilt Ugetime dels skriftlige Øvelser (16 Stile), dels Oplæsning og Analyse. Schneekloths Sproglære.

IV st. Kl. Hammerichs »Danske og norske Læsestykker« ere benyttede til Oplæsning og til Meddelelse af Kundskab om dansk Litteratur; desuden er der læst udvalgte Stykker af Holberg, Oehlen-schläger og Heiberg. — 32 Udarbejdelser, hvoraf 10 ere skrevne paa Skolen.

— Real. Holbergs Jeppe paa Bjerget og den politiske Kandestøber; Oehlen-schlägers Væringerne i Miklagard; Heibergs Elverhøj og Aprilsnarrene; Hertz' Sparekassen; poetiske og prosaiske Stykker af Wessel, Ewald, Baggesen, Blicher, Grundtvig,

Ingemann, Hauch, Winther og Paludan-Müller efter Flors Haandbog ved P. Hansen. Den græske Gudelære er mundtlig gennemgaaet og i Forbindelse hermed læst udvalgte Partier af Iliaden og Odysseen i Wilsters Oversættelse. — Schneekloths Sproglære er læst og indøvet ved Analyse. Skriftlige Arbejder som den studerende Afdeling.

V Kl. Litteraturens Historie til Holberg er læst efter Skovgaards »Hovedpunkterne af Danmarks ældre Litteraturhistorie« (Skolens Indbydelsesskrift 1885), den følgende Tid fra Holberg til Oehlenschläger efter Øllgaards Lærebog. Udvalgte Partier af Forfatternes Værker ere oplæste. — 17 skriftlige Udarbejdelser.

VI Kl. Litteraturens Historie til Holberg er læst efter Skovgaards Hovedpunkter; for den følgende Tid er Øllgaards Lærebog benyttet; der er særlig dvælet ved Holbergs Liv og Forfattervirksomhed. Følgende Digterværker og Litteraturprøver ere læste: Holbergs Erasmus Montanus og Maskeraden samt Brudstykker af Peder Paars og Niels Klim; Oehlenschlägers St. Hansaften-Spil, Vaulundurs Saga, Palnatoke; Heibergs Elverhøj, Kong Salomon og Jörgen Hattemager; udvalgte Stykker af det 19de Aarhundredes Digtere efter Flors Haandbog ved P. Hansen. 18 skriftlige Udarbejdelser.

Oldnordisk.

V Kl. Wimmers Læsebog, 2den Udg., S. 1—26, 41—55, 63—73. Det væsentligste af Formlæren efter Wimmers Formlære, 2den Udgave.

VI Kl. Samme Læsebog, Side 26—36, 55—63, 74—107,

119—120, 132—135; ved Versene af dróttkvæðr háttr er kun Indholdet omtalt. Anden (og tredje) Udgave af Wimmers Formlære er benyttet. Der er meddelt Klassen et kort Omrids af den oldnordiske Litteraturhistorie med særligt Hensyn til Læsebogens Stykker (Skolens Indbydelsessk. 1887).

Latin.

- I st. Kl. Latinsk Elementarbog med Tillæg af C. Listov. Af Vitæ Imperatorum aliquot Græcorum efter Cornelius Nepos ved samme: Pausanias. Af Madvigs Sproglære det nødvendige af Formlæren. 58 Stile skrevne paa Skolen efter Elementarbogen.
- II st. Kl. Af Vitæ Imperatorum efter Cornelius Nepos ved C. Listov: Themistocles, Epaminondas og Pelopidas; Cæsars Gallerkrig, 2den Bog, Kap. 1—20. 25 Hexametre ere opskrevne og lærte udenad. — Af Madvigs Sproglære Formlæren fuldstændigere samt Ordføjningens første Afsnit. — Ugentlig en eller to Hjemmestile og to Skolestile — hidtil 39 Hjemmestile, 43 Skolestile.
- III st. Kl. Cæsars Gallerkrig, 2den Bog; Ciceros Tale for Sextus Roscius, Kap. 1—28; af Ovids Forvandlinger (Blochs Udvalg): Pyramus og Thisbe, Verdensaldrene, Vers 1—62, Deucalion, Perseus, Vers 1—90, i alt 420 Vers. Af Madvigs Sproglære er læst det vigtigste af Ordføjningens 2det Afsnit, § 281—400. Formlæren og 1ste Afsnit af Ordføjningens lærer er repeteret. Ugentlig 2 Hjemmestile; desuden mundtlige og skriftlige Øvelser paa Skolen. Hidtil 65 Hjemmestile og 9 Skolestile efter Iversens Stiløvelser.

IV st. Kl. Cæsars Gallerkrig, 1ste Bog, 2den Bog Kap. 21—35, 3dje Bog Kap. 1—20; Livius's 6te Bog Kap. 1—21; Ciceros 4 Taler mod Catilina; Ovids Forvandlinger (Blochs Udvalg): Verdensaldrene, Vers 1—62; Deucalion; Phaëthon, Vers 1—258; Ino og Athamas; Cadmus' Forvandling; Pyramus og Thisbe; Ceres, Vers 1—84, i alt 837 Vers. Af Madvigs Sproglære er læst det vigtigste af Ord-føjningslærens 2det og 3dje Afsnit; hele Madvigs Sproglære er repeteret. Ugentlig 1 Skole- og 1 Hjemmestil efter Iversens Stiløvelser og mundtlige Øvelser paa Skolen; hidtil i alt 31 Hjemmestile, 34 Skolestile.

Til Aarsprøven opgives: Cæsars Gallerkrig, 2den Bog, Kap. 21—35, 3dje Bog, Kap. 1—20; Livius' 6te Bog, Kap. 1—12; Ciceros 2den, 3dje og 4de Tale mod Catilina. Ovids Forvandlinger: Verdensaldrene, Vers 1—62; Deucalion; Phaëthon, Vers 1 til 78; Ino og Athamas; Pyramus og Thisbe, i alt 533 Vers.

V Kl. Ciceros 4de Tale mod Verres, Kap. 1—32 (Talens første Hovedafsnit); 1ste Bog af de tusculanske Undersøgelser, Kap. 1—27; Livius' 8de Bog, Kap. 22—40; Virgils Æneide, 1ste Bog; Horats' Oder, 4de Bog, Breve, 1ste Bog. Kursorisk: Cæsars Gallerkrig, 5te Bog; Cornelius Nepos: Cimon, Lysander, Thrasybulus, Conon, Dion, Iphicrates, Chabrias, Timotheus, Datames, om Kongerne; Phaedrus' Fabler: 1ste Bog 1—5, 9—15, 21, 23—26; 2den Bog 4, 7, 8; 3dje Bog 6—8, 16 til 18, 4de Bog 2—4, 6, 9, 10, 12, 5te Bog 2, 5, 10, 21. Curtius (i Flemmers Udvalg): S. 1—30. Hele Madvigs Sproglære er repeteret. Tregders latinske Litteraturhistorie, Thomsens romerske Stats- og Privatliv (begge med Forbigaaelser). Hidtil 65

(halve) Versioner efter Henrichsens Opgaver. Af det læste opgives til Aarsprøven: Ciceros 4de Tale mod Verres, Kap. 1—32; Livius' 8de Bog, Kap. 22—40; Virgils Æneide, 1ste Bog; Horats' Oder, 4de Bog, Breve, 1ste Bog.

VI Kl. Ciceros Tale for Sextus Roscius, om Pligterne, 1ste Bog; Seneca (Udvalgte Dialoger ved Gertz): om Forsynet og om den vises Standhaftighed; Livius' 7de Bog, Kap. 1—21, 8de Bog, Kap. 22—40; Udvalg af Tacitus (ved Bricka og Thomsen) Side 1—45, 76—87; Virgils Æneide, 2den Bog; Horats' Oder, 1ste og 2den Bog, Breve, 1ste og 2den Bog; af Madvigs Udvalg af latinske Digtere (4de Udg. ved Ussing): Catull, 1, 2, 4—7, 12; Tibull, 2; Properts, 1—4, 7, 9, 11; Ovid, 1, 2, 5; Juvenal, 1; Martial. Kursorisk: Af Flemmers »Udvalg af Sølvalderens Forfattere«: Vellejus Paternulus (Side 66—80); Plinius' Breve (Side 82—84, 86—91); Svetons Caligula (S. 119—138); Quinctilian (S. 151—165). Livius' 7de Bog, Kap. 22—42 (ud). Sallusts Jugurtha. Madvigs Sproglære er repeteret-Tregders latinske Litteraturhistorie og Thomsens romerske Stats- og Privatliv, med nogle Forbigaaelser. 65 (halve) Versioner efter Henrichsens Opgaver (i Hjemmet) og V. Thoresens Samling af Examensversioner (paa Skolen, hver anden Uge).

Til Afgangsexamen opgives: Ciceros Tale for Sextus Roscius, Kap. 25—53, om Pligterne, 1ste Bog, Kap. 27—45; Seneca: om den vises Standhaftighed; Livius' 7de Bog, Kap. 1—21; Udvalg af Tacitus, Side 21—45, 76—87; Virgils Æneide, 2den Bog; Horats' Oder, 1ste og 2den Bog, Breve, 1ste Bog. Madvigs Udvalg af latinske Digtere: Tibull, 2; Ovid, 1, 2; Juvenal 1 (394 Vers).

Græsk.

- III st. Kl. Bergs Forskole, S. 2—20, med Forbigaaelse af nogle Exempler. De fleste danske Stykker ere tilige nedskrevne paa Græsk. Xenofons Anabasis, 3dje Bog, Kap. 1 (§ 1—15) og 3. Det vigtigste af Bøjningslæren efter Bergs Formlære.
- IV st. Kl. Xenofons Anabasis, 2den Bog. Homers Odysse, 2den Sang og Vers 1—74 af 3dje Sang. Bergs Formlære. Af Tregders Mythologi er læst 4de Kapitel: Heroerne.
- V Kl. Fortællinger af Herodots Historie ved Berg, Side 7—12, 19—29, 34—56; Platons Kriton; Lukian ved Gertz, Side 1—8, 25—26, 28—30; Iliadens VIII og IX; Odysseens VIII, 1—257; af Tregders Anthol. Gr., 2. Udg., 350 Vers (Hymner, Elegier, Epigrammer, æolisk Lyrik). — Tregders Mythologi § 185—201 og forfra til Heroerne med stadig Benyttelse af oplysende Billedværker. En Del af Bergs Formlære og af Christensens græske Statsliv er gennemgaaet lektievis, Madvigs Ordføjningslære benyttet paa Klassen.
- VI Kl. Af Herodot ved Berg omtr. 60 Sider, af Platon, Lukian, Homer og Anthologien det samme som V Kl. Desuden er repeteret det meste af hvad der var læst i forrige Skoleaar i V Klasse. — Det væsentligste af Athens Statsinstitutioner efter R. Christensen, af Tregders gr. Litteraturhistorie og af sammes Mythologi.

Til Afgangsexamen opgives: Fortællinger af Herodots Historie ved Berg, S. 7—12, 19—29, 34—36, 75—119, 128—145, tilsammen 210 Kapitler; Xenofons Mindeskraft, af I Bog Kap. 1, 2 (til § 19) og 7, af II Bog Kap. 1—5 og 7—10; Platons Apologi og Kriton; Lukian ved Gertz, Side 1—8, 25—26, 28—30;

Iliadens VI, VIII og IX, Odysseens V (Vers 244—261 forbig.), VI, VII, af VIII Vers 1—257, ialt 3217 Vers; af Tregders Anthol. Gr., 2den Udg.: Hom. Hymner 3, 4, 5, 6, Elegier 1, 4, 7, 9, 12, 15, de 14 første og de 2 sidste Epigrammer, æolisk Lyrik 8, 11, 12, 13, 18, 21, 24, i alt 350 Vers.

Tysk.

I Kl. Kapers Læsebog for Mellemlasserne, 2den Udgave, Side 1—79, 43—48, 86—95. Af Hjorts Sproglære ved Kaper det vigtigste af Formlæren indtil Verberne af anden Konjugation, desuden Præpositionerne.

— Real. Mundtlige og skriftlige Øvelser ere anstillede i en særlig Time om Ugen; 20 Stile ere skrevne paa Skolen.

II Kl. Kapers Læsebog for Mellemlasserne (Udg. 1882): Side 95—101, 118—120, 122—131, 139—142, 144—155, 167—172, 173—176, 176—181, 184 til 190, 190—193, og kursorisk af den poetiske Afdeling i Læsebogen S. 193—209. Gloser sammen med Læsebogen og særskilt. Det vigtigste af Formlæren efter Kapers Sproglære.

— Real. 1 ugentlig Særtime. Mundtlige og skriftlige Øvelser efter Kapers Stiløvelser for Begyndere. Enkelte Afsnit af Sproglæren særskilt gennemgaaede. 24 skriftlige Arbejder paa Skolen.

III Kl. Kapers og Simonsens Læsebog for de højere Klasser (Udg. 1879): Side 36—52, 52—64, 67—77, 107—119, 125—131, 167—172, og kursorisk af Læsebogens poetiske Afdel.: S. 406—416, 420 til 424. Gloser indøvede med Læsebogen og særskilt. Formlæren efter Kaper samt nogle af Ordføjningslærens Hovedpunkter.

- III Real. 1 ugentlig Særtime. Af Læsebogen særskilt S. 1—35. Gloser. Partier af Sproglæren særskilt repeterede og indøvede.
- IV Kl. Kapers og Simonsens Læsebog for de højere Klasser (Udg. 1879): S. 172—188, 215—227, 231 til 239, 266—281, 297—307, 314—336, 336—344. Det læste er ikke repeteret paa Skolen. Øvelser i Oversættelse fra Bladet i Læsebogen. — Som Maanedslæsning flere større Afsnit af Læsebogens poetiske Afdeling. Gloser indøvede. Sproglæren efter Kaper.
- Real. Klassens Pensum sammen med de studerende og desuden i 1 ugentlig Særtime repeteret som Examens-Pensum: Prosa: Side 36—77, 82—96, 107—119, 125—131, 172—196, 231—239, 266 til 281 (c. 117 Sider); Poesi: S. 365—370, 385—392, 406—411, 412—416, 458—461, 476—478 (c. 26 Sider). Særskilt Indøvelse af Gloser og Sproglæren.
- V Kl. Til statarisk Læsning er benyttet Hjorts Læsebog, pros. Afdeling I (c. 70 Sider). Til kursorisk Læsning samme Læsebog (c. 40 Sider) samt O. Fibigers Anthologi (c. 80 Sider). Øvelser i Oversættelse fra Bladet efter samme Læsebøger. — Som Maanedslæsning Partier af Hjorts Læsebog, pros. Afdeling I, samt Schillers »Wilh. Tell«, Musäus' »Stumme Liebe«, Kotzebue's »Die deutschen Kleinstädter« og Goethes »Hermann und Dorothea«. Gloser og Talemaader. Sproglæren efter Kaper.
- VI Kl. Til statarisk Læsning er benyttet Hjorts Læsebog, pros. Afdel. I og II (c. 50 Sider), til kursorisk Læsning Eggerts »Deutsches Lehr- und Lesebuch« II, 1 (c. 80 Sider). Hyppige Øvelser i Oversæt-

telse fra Bladet efter de samme Bøger. — Som Maanedslæsning: »Fragment aus meinen Knabenjahren« af Steffens og »Reise durch Südamerika« af A. Humboldt (Hjort, Læsebog II). Desuden Goethe: »Aus meinem Leben«, 1ste Bog. Samme: »Iphigenie auf Tauris«, Zschokke »Der todte Gast« og Partier af Ecksteins »Humoresken«. Øvelser i Gloser og Talemaader. Kapers Sproglære suppleret med mundtlige Tilføjelser.

Fransk.

- I st. Kl. Boring, Manuel de langue française S. 41—50, 93—114. Ploetz' Syllabaire français, S. 31—46. De vigtigste Afsnit af Formlæren efter Abrahams' Grammatik. 33 hjemmeskrevne Stile (Oversættelse af de danske Stykker i Ploetz' Syllabaire. — 6 Fabler ere lærte udenad.
- Real. som den studerende Afdeling, med Undtagelse af Fablerne og nogle uregelrette Verber.
- II Kl. Sicks Læsebog til Skolebrug, 2den Afdel. S. 3—12, 31—44, 106—119, 121—128. Ploetz' Syllabaire français S. 51—69. Af Formlæren efter Abrahams' Grammatik: Talord, Pronominer og Verber (ikke alle uregelrette ere medtagne). Stil som i I Kl.
- III Kl. Boring, Études littéraires, 6te Udg., S. 20—46, 98—126, 151—160, 227—235. Formlæren efter Abrahams' Grammatik. 31 hjemmeskrevne Stile efter Ploetz' Syllabaire.
- IV st. Kl. Boring, Études littéraires, 6te Udg., S. 46—84, 98—141, 190—209, 379—389. Som Maanedslæsning: Bungener, Souvenirs de Noël. Formlæren og nogle syntaktiske Hovedregler efter Abrahams.

- IV Real. som den studerende Afdeling. En ugentlig Særlig er benyttet til Oversættelse fra Dansk og Indøvelse af Grammatik og Gloser.
- V Kl. Ploetz, Manuel de littérature française, omtr. 140 Sider; som Maanedslæsning: Merimée, Colomba; Molière, L'avare. Efter Abrahams' Grammatik er Formlæren repeteret, af Syntax er lektievis læst S. 118—147, 174—180. Gloser udenad efter Pios Samling. Ugentlig 2 korte Hjemmestile (hidtil 61) efter Borrings Stiløvelser og mundtlig Oversættelse fra Dansk.
- VI Kl. Samme Bog som V Klasse, omtr. 180 Sider. Som Maanedslæsning: Molière, Les fourberies de Scapin; Corneille, Le Cid; Feuillet, Le roman d'un jeune homme pauvre. Abrahams' Grammatik. — En Hjemmestil om Ugen (hidtil 31) efter Borrings Stiløvelser, desuden ugentlig mundtlig Oversættelse fra Dansk.

Engelsk.

- I RKl. J. Listovs Ledetraad, 1ste Afdel., forfra til blandede Øvelser (Side 61). Skriftlig Oversættelse paa Skolen af en Del af de danske Stykker.
- II RKl. J. Listovs Ledetraad, 1ste Afdel., blandede Øvelser; 2den og 3dje Afdeling til Stk. 139. Skriftlig Oversættelse paa Skolen af nogle af de danske Stykker.
- III RKl. J. Listovs Ledetraad, 3dje Afdeling, fra Stk. 139 og Bogen ud. Listovs Læsestykker, 2den Afdel., S. 3—85. I en ugentlig Time mundtlig og skriftlig Oversættelse fra Engelsk efter Listovs Læsestykker, 1ste Afdeling. J. Lunds Grammatik og

- C. Listovs Memoranda benyttede i Timerne. 30 Versioner og 6 engelske Diktatstile paa Skolen.
- IV Rkl. Dels som Repetition fra III Kl., dels som nyt: J. Listovs Læsestykker, 2den Afdeling, S. 3—117, 155—170, 178—204. Heraf opgives til Examen: Side 3—26, 33—103, 155—170, 178—204. A. Boysen, Eng. Digte, S. 8—17, 19—40 og 43—49. Formlære efter J. Lund. C. Listovs Memoranda ere benyttede i Timen. 32 skriftlige Arbejder (deraf 25 hjemmeskrevne Versioner efter Nissens Opgaver, paa Skolen 7 engelske Diktatstile).
- V Kl. The English Reader af J. Listov, Side V—57. De tilsvarende dansk - engelske Øvelser mundtlig og skriftlig oversatte. J. Lunds Formlære. C. Listovs English Memoranda benyttede i Timen.
- VI Kl. Til A f g a n g s e x a m e n opgives: The English Reader, S. 1—95 (Repetition S. 1—62); J. Listovs Udvalg af engelske Forfatteres Skrifter, 1ste Hefte, Side 38—87, 105—108. Det vigtigste af Lunds Formlære og af C. Listovs Memoranda.

Religion.

- I Kl. Assens' Bibelhistorie (mindre Udgave) fra Begyndelsen til Kongerne (Side 1—46). Balslevs Forklaring til Luthers Katekismus § 1—54 (første Hovedstykke). Psalmer Nr. 19, 39, 67, 145, 205.
- II Kl. Assens' Bibelhistorie fra Salomon til Jesu Fødsel (Side 57—97). — Balslevs Forklaring § 55—94 (andet Hovedstykke). Psalmer Nr. 3, 19, 39, 63, 145, 205, 227, 237, 270.
- III Kl. Assens' Bibelhistorie fra Bjærgprædikenen til Bogens Ende (S. 114—177). — Balslevs Forklaring,

§ 95—115. — Til Examen opgives Assens' Bibelhistorie S. 23—60, 83—163. Balslevs Forklaring Side 1—64.

IV Kl. Marcus' Evangelium er gennemgaaet.

V Kl. Foredrag over Kirkens Historie i Oldtiden og Middelalderen. Lucas' Evangelium Kap. 16—24. De økumeniske Symboler ere gennemgaaede.

VI Kl. Foredrag over Kirkens Historie i Middelalderen og den nyere Tid. Pauli Brev til Galaterne. Den augsburgske Trosbekjendelse er kortelig gennemgaaet.

Historie.

I Kl. Blochs Lærebog for Realskoler: Oldtidens Historie (I, Side 1—88).

II Kl. Samme Bog: Middelalderens og den nyere Tids Historie til 1660 (I, S. 88—146, 217—218; II, S. 1—40).

III Kl. Samme Bog: Nordens Historie indtil Frederik den fjerdes Død (I, S. 149—218; II, S. 76—122).

— Real. I en særskilt Ugetime efter samme Lærebog: Oldtidens Historie (I, S. 1—88).

IV st. Kl. Samme Bog: Den nyere Tids Historie fra Ludvig den fjortende til Nutiden; de nordiske Riger, dog kun fra Frederik den fjerdes Død (II, Side 40—76, 122—224).

— Real. Hele Verdenshistorien og Nordens Historie efter Blochs Lærebog for Realskoler, 1ste og 2den Del.

V Kl. Thriges mindre Lærebog i den gamle Historie og Thriges Nordens Historie til Dronning Margretes Død (S. 1—120).

VI Kl. Til Afgangsexamen er Oldtidens og Nordens Historie læst efter Thriges Lærebøger for de lærde

Skoler, det øvrige Kursus efter Blochs Lærebog for Realskoler.

Geografi.

- I Kl. F. C. Granzows Geografi Nr. 2, S. 55—111: Nord-, Øst- og Sydevropa til den spanske Halvø.
- II Kl. Samme Lærebog, Side 111—188: Den spanske Halvø, Vest- og Mellemeuropa samt Asien.
- III Kl. Samme Lærebog, Side 188—232 (Afrika, Amerika og Avstralien) samt Indledningen og den fysiske Geografi forfra til Side 42.
- IV Kl. Samme Lærebog, S. 42—203. Til Examen opgives hele Bogen.

Arithmetik.

- I Kl. Jul. Petersens Arithmetik og Algebra I, S. 3—47. Praktisk Regning efter Chr. Hansens Regneopgaver II. Nogle skriftlige Opgaver hjemme.
- II Kl. Jul. Petersens Arithmetik og Algebra I: Potens, Ligninger med en ubekendt, Proportioner og Decimalbræk samt i Regning Anvendelser af Arithmetiken paa Procentregning, Selskabsregning og Gjennemsnitsregning (efter Chr. Hansens Regneopgaver III og Bokkenheuser). Hjemmeopgaver én Gang om Ugen.
- Real. 2 Ugetimer extra til forskellige Øvelser i praktisk Regning.
- III Kl. Jul. Petersens Arithmetik og Algebra II: Rod, brudne Exponenter samt Kvadratrodsuddragning. Repeteret Proportioner og Decimalbræk efter Arithmetik og Algebra I.

Efter Chr. Hansens Regnebog III: Procentreg-

ning, Kvadratrodsuddragning, Selskabsregning og sammensatte Forhold. — Hjemmeopgaver én Gang om Ugen.

III Real. Desuden praktiske Regneøvelser i 2 Ugetimer.

IV Kl. Repeteret det hele Examenspensum efter Jul. Petersen, I og II, dog med Forandringer i Stykket om Tals Delelighed osv. og med Forbigaaelse af Stykkerne om Kubikrod, dobbelt Irrationalitet samt Annuiteter. — Praktisk Regning efter Chr. Hansens Regnebog III o. a. Hjemmeopgaver én Gang om Ugen.

— Real. Desuden 2 Ugetimer praktisk Regning efter forskellige Samlinger.

V Kl. 1 Time ugentlig benyttet til praktiske Øvelser og til at meddele en Indledning til Astronomien.

Geometri.

I Kl. Jul. Petersens Plangeometri, Side 3—17 excl.

II Kl. Samme Lærebog, Side 3—39.

III Kl. Samme Lærebog, § 80—102.

IV Kl. Samme Lærebog, § 99—127. Hele Bogen repeteret.

Naturlære.

III Rkl. K. Schmidts mindre Lærebog, S. 10 til Dampmaskinen excl

IV Rkl. Samme Bog, alt til Lyset.

V Kl. Samme Lærebog, Side 1—92. G. S. Jørgensens Lærebog i Astronomi, Side 1—29.

VI Kl. K. Schmidts mindre Lærebog i Fysik, Side 150 til 225. Repeteret S. 1—149. G. S. Jørgensens Astronomi læst og repeteret.

Naturhistorie.

- I Kl. Lütkens Begyndelsesgrundene af Dyrerigets Naturhistorie: Krybdyr, Padder, Fiske. Ströms Plantelære: Plantens Form og helkronede.
- II Kl. Samme Bøger: Leddyr; frikronede til Lönboplanter excl.
- III Kl. Samme Bøger: Bløddyr, Mennesket; Lönboplanter og Bogen ud.
- IV Kl. Samme Bøger: Alt.

Tegning.

- I Kl. 1 Time ugentlig geometrisk Tegning.
— Real. Desuden 2 Timer Frihaandstegning, Konturtegning og noget efter Naturen.
- II Kl. 1 Time ugentlig geometrisk Tegning.
— Real. Desuden 1 Time Frihaandstegning, Skyggetegning, noget efter Naturen.
- III Rkl. Projektionstegning og Opmaaling.
- IV Rkl. Projektion og Perspektiv.

Skydning.

Disciplene i de to øverste Klasser og Realisterne af IV Klasse have i 1887 været samlede til Skydeøvelser 16 Gange foruden til Præmieskydningen. Der er skudt med Remington og nogle Skud med Ingeniørkarabin paa Skytteforeningens lukkede Bane ved Vesterskov, desuden et Par Gange med Salonbøsse i Skolegaarden.

Skydningen er foretagen staaende, som oftest i frit Anslag. Ved Præmieskydningen, der afholdtes den 7de Juli med Remington, var Afstanden 300 Alen. Hver af Deltagerne gjorde 5 Skud i frit Anslag (for hver Træffer tillægges 1 Point i Honnør). 1ste Præmie (en Kikkert)

blev vunden med 17 Points, 2den (en Rejsetaske) med 14, 3dje (et Danmarkskort) med 14 Points.

Resultatet af Øvelserne vil ses af følgende Oversigt:

Del- tagernes Antal.	Afstand i Alen.	Antal Skud.	Træffere.	Points.	Gjennem- snits- points.
13	10	29	29	77	2,06
16	15	32	32	66	2,06
12	15	96	96	257	2,67
16	20	48	48	97	2,02
15	20	75	72	161	2,12
12	100	123	99	209	1,7
6	100	32	25	46	1,44
4	100	52	50	121	2,33
16	300	160	96	144	0,9
14	300	56	27	46	0,82
15	300	67	37	64	0,96
13	300	52	32	51	0,98
4	300	16	12	17	1,06
3	300	12	9	14	1,17
9	300	36	20	27	0,75
11	300	55	31	45	0,82
12	300	112	65	106	0,95

Forberedelsesklassen.

Dansk.

Dansk Læsebog af Agerskov, Nørregaard og Ström, 2den Afdeling, benyttet til Oplæsning og Analyse; lært 8 Digte udenad efter samme Læsebog. Wulffs Sproglære indtil Sætningslæren. 24 Hjemmestile (Gjenfortælling) og 36 Skolestile (dels Diktat, dels Gjenfortælling).

Tysk.

J. Listovs Elementarbog, S. 4—98, hele Bogen. Det vigtigste af Formlæren efter Kapers Sproglære indtil Verberne af 2den Konjugation samt Præpositionerne. Adskillige Stile og skriftlige Øvelser paa Skolen.

Fransk.

Borring, Manuel de la langue française, S. 6—25. Ploetz, Syllabaire français, S. 1—35. Hjelpeverberne, de regelrette Verbers Bøjning, Tidernes Dannelse og de vigtigste Hovedregler om Tal og Kjön. 1 ugentlig Hjemmestil (Oversættelse af de danske Stykker i Ploetz' Syllabaire).

Religion.

Balslevs Bibelhistorie indtil Apostelen Paulus. — Katekismus: De 10 Bud med Luthers Udlægning, Troen og Fader vor med tilføjede Forklaringer og udvalgte Bibelsprog. Af Psalmebogen Nr. 19, 35, 39, 76, 81, 130, 163.

Historie.

V. Klaussen: Mindre Udtog af Danmarkshistorien; i den nyere Tid er meget forbigaaet.

Geografi.

Granzows lille Geografi med Forbigaaelse af Indledningen.

Regning.

De fire Regningsarter med Brøk i ubenævnte og benævnte Tal ere indøvede ved Hoved- og Tavleregning.

Naturhistorie.

Lützens Begyndelsesgrundene af Dyrerigets Naturhistorie: Pattedyr og Fugle, med Forbigaaelser; Menneskets Skelet.

Tegning.

Frihaandstegning efter C. V. Nielsens Nyt Kursus i elementær Frihaandstegning.

Skrivning.

Indøvet latinsk og gotisk Skrift, dels efter trykte Forskrifter, dels efter Lærerens Forskrift.

V. Skolebeneficier*).

Efternævnte Disciple have i dette Skoleaar nydt forskjellig Understøttelse.

I. Fri Undervisning:

P. A. Frimand (VI), *T. O. Clausen (V), J. J. Hansen (V), *J. P. Jensen (Palle) (IV), *C. L. Lundbye (IV), R. P. H. Mortensen (IV), A. C. Samson (IV),

*) Mærket * ved et Navn betegner, at vedkommende Discipel har opnaaet baade et Skolestipendium og fri Undervisning.

P. J. Jørgensen (III), C. G. Schaarup (III), J. Jespersen (III), *F. Nielsen (II), G. V. Jepsen (II), H. Nielsen (II), H. E. Saabye (II),

extraordinært *N. F. S. Balle (IV) fra Grönland.

II. Højeste Stipendium (100 Kr.):

C. A. Hansen (VI).

III. Mellemste Stipendium (70 Kr.):

*J. P. Jensen (Palle) (IV), J. Th. Lundbye (III), *F. Nielsen (II).

IV. Laveste Stipendium (40 Kr.):

*T. O. Clausen (V), *N. F. S. Balle (IV), A. Jespersen (IV), *C. L. Lundbye (IV), A. S. E. Møller (III), O. W. Simonsen (III), I. V. Gudmand-Höyer (II).

Desuden har Ministeriet for indeværende Skoleaar bevilget en extraordinær Understøttelse paa 100 Kroner af Stipendiefondens Overskud som Skolehjælp for Discipel af I Klasse Karl A. A. Andersen.

De to Portioner af det Moltkeske Skolelegat for Embedsmænds Sønner (hver paa 40 Kroner halvaarlig) bleve i 1887 af Legatets Bestyrer, Kammerherre, Lensgreve F. Moltke til Bregentved, udbetalte til C. L. Lundbye (i IV) og C. G. Schaarup (i III).

Ved Afstemning paa et Læremøde den 20. Juni 1887 (i Henhold til Fundats af 1864 § 4) blev Aarsrenten af Overlærer H. J. Blichers Legat, endnu indtil videre 40 Kr., tillagt Skolens daværende øverste Dimittend M. P. E. Vestenskov Nielsen.

VI. Bibliothek og videnskabelige Samlinger.

a. J. D. Hages Legat.

1. Regnskab for Legatet i Finantsaaret 1887—88:

1. Legatet ejede d. 31. Marts 1887:		
a. en Panteobligation . . .	Kr. 3000,00.	
b. en Statsobligation . . .	— 200,00.	
c. i Sparekasse	— 550,00.	
d. kontant Beholdning . .	— 83,11.	
2. Indtægt i Finantsaaret 1887—88:		
Kontant Beholdning d. 31. Marts 1887 .	Kr. 83,11.	
Renter for 1887	— 140,09.	
Forpagtningsafgift (Forudbetal. for 1888)	— 583,23.	
Udtaget af Sparekassen	— 540,00.	
		Kr. 1346,43.
3. Udgift i Finantsaaret 1887—88:		
Boghandlerregninger	Kr. 469,35.	
Indbindinger	— 97,40.	
Udgifter til de naturhist. og		
fysiske Samlinger m. m.	— 424,34.	
Indsat i Sparekassen	— 300,00.	
		÷ 1291,09.
		Kr. 55,34.
4. Legatet ejede d. 31. Marts 1888:		
a. en Panteobligation . . .	Kr. 3000,00.	
b. en Statsobligation . . .	— 200,00.	
c. i Sparekasse	— 310,00.	
d. kontant Beholdning . . .	— 55,34.	
2. Over de for Legatets Regning købte Bøger vil For-		
tegnelse blive meddelt i næste Aars Indbydelsesskrift.		

Skolens **fysiske Samling** blev i Efteraaret 1887 underkastet et af Ministeriet foranstaltet Eftersyn ved Instrumentmager Weitzmann, som derefter foretog nogle Istandsættelser og leverede følgende nye Apparater:

Et Vingeapparat til Luftmodstand, en Vinkelvægt, en Fugtighedsmaaler, en Maalestok, en Plade til Ophængning under Vægten for at vise Adhæsionen mellem faste og flydende Legemer.

For Skolens egen Regning er anskaffet: en Stikhævert med Gummikugle og et Neddypningsbatteri paa 2 Led til kromsurt Kali. Desuden ere enkelte Gjenstande istandsatte.

Til de **naturhistoriske Samlinger** er indkjøbt en spættet Sæl. Gaver til Samlingerne ere modtagne fra Stiftsfysikus Videbech (carabus nemoralis) og fra Disciple J. Christoffersen, I. Holst, F. Balle (Sneugle, Æg fra Grönland), I. Gudmand-Höyer, E. Rosenstand (Nøddekrage, Fløjelsand, Blaamejse m. m.), C. Lundbye (Planter fra Møen), R. Rasmussen, A. Sidenius, E. Schwensen (Salamandre), H. P. Nielsen (Brandmus), V. Sidenius (Hajæg), H. Købke (Skildpaddehoved), J. Lundbye (Sneglehus), P. Andersen (Viftepalme-Blomsterstand), V. Larsen, samt fra Eleverne i Forberedelsesklassen A. Andresen og F. Jörgensen.

Til **Oldsagsamlingen** ere Gaver modtagne fra Discipel R. Rasmussen (Flintøxe, Menneskehoved m. m.)

b. Fortegnelse over de for Skolekassens Regning indkjøbte eller af Andre skjænkede Bøger vil blive meddelt i næste Aars Indbydelseskrift.

VII. Udsigt over Skolens Regnskaber for Aaret fra 1. April 1887 indtil 31. Marts 1888.

**Indtægter og Udgifter ere i Finantsaaret
1887—88 passerede Skolens Kasse saaledes:**

Indtægt.

Kassebeholdning den 31. Marts 1887:

Skolens Hovedfond tilhørende	Kr. 2703, ⁴⁵ .
Hages Legat	— 83, ¹¹ .
Stipendiefonden	— 230, ⁶⁵ .
	————— Kr. 3017, ²¹ .
Jordebogs-Indtægter med Fradrag af de Ud- gifter, der forlods afholdes	— 3370, ⁴⁶ .
Indfriet Obligationsgjæld	— 16323, ³² .
Renter af Hovedfondens Kapitaler	— 1814, ⁷⁰ .
Skolekontingenter	— 8327, ⁰⁰ .
Indtægter af Hospitaler	— 416, ⁰⁰ .
Indeholdt i Lærernes Lønninger	— 742, ⁵³ .
Bibliothekets særlige Indtægter	— 723, ³² .
Udtaget af Sparekassen	— 540, ⁰⁰ .
Stipendiefondens Indtægter	— 3723, ⁵⁶ .
Indfriet Obligationsgjæld	— 7637, ²⁹ .
Udtaget af Sparekassen	— 2500, ⁰⁰ .
Tilskud fra den almindelige Skolefond	— 20400, ⁰⁰ .

Udgift.

Kr. 69535,⁴⁹.

Faste Lønninger med Sædom- skrivningstillæg	Kr. 19130, ⁰⁰ .
Inspektionshonorar	— 200, ⁰⁰ .
Lønningstillæg	— 3267, ⁰⁰ .
Pedellens Løn	— 550, ⁰⁰ .
Timeundervisning	— 4474, ⁰⁰ .

At overføre Kr. 27621,⁰⁰.

	Overført Kr. 27621,00.	
Pensioner	— 647,50.	
Bibliothek og videnskabelige		Bevilget.
Samlinger	— 494,33.	(500,00.)
Bygningers Vedligeholdelse . .	— 896,57.	(900,00.)
Badehusleje	— 130,00.	(130,00.)
Inventariets Vedligeholdelse . .	— 299,69.	(300,00.)
Brændsel og Belysning . . .	— 784,27.	(900,00.)
Kommunale Skatter og Afgifter	— 293,18.	
Regnskabsføringen	— 640,00.	
125 Tdr. Byg til Stipendiefonden	— 1217,50.	
Forskjellige Udgifter	— 911,17.	(950,00.)
Til Riffelskydning	— 118,26.	(200,00.)
Efter Decision	— 5,00.	
Indsendt for Lærerne til Livrenteanstalten	— 742,63.	
Udlaant mod Panteobligation .	— 16313,34.	
Indsat i Sparekassen	— 9,98.	
Bibliothekets særlige Udgifter		
(Hages Legat)	— 991,09.	
Indsat i Sparekassen	— 300,00.	
Stipendiefondens Udgifter . .	— 3289,47.	
Indsat i Sparekassen	— 2300,00.	
Udlaant mod Panteobligation .	— 8310,00.	
	—————	Kr. 66314,98.
Kassebeholdning d. 31. Marts 1888:		
Hovedfondens	Kr. 2973,14.	
Hages Legats	— 55,34.	
Stipendiefondens	— 192,03.	
	—————	Kr. 3220,51.
	—————	Balance Kr. 69535,49.

Af de fra den almindelige Skolefond modtagne Kr. 20400,00 ere Kr. 647,50 til Pensioner, Kr. 1217,50 til Stipendiefondens 125 Tdr. Byg; Resten Kr. 18535,00 bliver saaledes Fondens Tilskud til Skolens egne Fornødenheder.

Stipendiefonden.

Indtægt.

Stipendiefondens Kassebeholdning den 31te

Marts 1887	Kr.	230,65.
Renter af Fondens Kapitaler	—	2496,15.
Rente af Jessens Legat	—	9,91.
125 Tdr. Byg à Kr. 9,74	—	1217,50.
Udtaget af Sparekassen	—	2500,00.
Indfriet Obligationsgjæld	—	7637,29.
		<hr/>
	Kr.	14091,50.

Udgift.

Udbetalte Oplagspenge	Kr.	740,00.
Understøttelser til Studenter	—	2000,00.
Udbetalte Stipendiedelev	—	475,00.
Regnskabsføringen	—	74,47.
Indsat i Sparekassen	—	2300,00.
Udlaant mod Panteobligation	—	8310,00.
		<hr/>
	Kr.	13899,47.
		<hr/>
Kontant Beholdning d. 31. Marts 1888	Kr.	192,03.

Skolens Examina

agtes i Aar afholdte i følgende Orden.

I. Den skriftlige Del.

Lørdag den 9de Juni.

Kl. 8—11 III, I Dansk Udarbejd.
 — II Arithm. Udarbejd.
 [— Forb. Regning.]

Mandag den 11te Juni.

Kl.		Kl.	
8—12 DIM.	Dansk Udarbejdelse II (bunden).	8—12 V	Dansk Udarbejdelse II (bunden).
— IV*)	Dansk Udarbejd.		
4—8 DIM.	Latinsk Version.	4—7 V	Latinsk Version.
— IV	Arithmet. Udarb.		

Tirsdag den 12te Juni.

8—12 IV	Geometrisk Udarbejdelse.	8—11 IIR	Tysk Stil.
		— IR	Tysk Stil.
4—8 IVR	Oversættelse fra Engelsk.	4—7 V	Fransk Stil.
		— III	Mathem. Udarb.
		— IIst., Ist.	Latinsk Stil.
		[— Forb.	Dansk Udarb.]

Onsdag den 13de Juni.

8—12 DIM.	Fransk Stil.	8—11 II	Dansk Udarbejd.
— IVst.**)	Latinsk Stil.		
— IVR	Praktisk Regning.		
4—8 DIM.	Dansk Udarbejdelse I (fri).	4—8 V	Dansk Udarb. I.
		4—7 IIIst.	Latinsk Stil.
		— IIIR	Overs. fra Engelsk.
		— I	Arithm. Udarb.
		[4—6½ Forb.	Fransk Stil.]

*) Af IV Klasse stille 6 Disciple sig til almindelig Forberedelsesexamen. I samme Examens skriftlige Arbejder deltagte 6 Privatister.

**) 1 Privatist underkaster sig Tillægsprøve i latinsk Stil.

II. Den mundtlige Del af Prøverne.

Tirsdag den 26de Juni.

Kl. 6¹/₂ (Museet) DIM. Naturlære, *Thomsen*.

Onsdag den 27de.

— 8 (6te Kl.) IVst.₁ Matematik, *Beyerholm*.

— 4 (Salen) IVst.₂ og R Matematik, *Beyerholm*.

Torsdag den 28de.

(— 4 Præmieskydning paa den lukkede Bane).

Fredag den 29de.

— 9, 11¹/₂ (Salen) IVst. Latin, *Boëtius*.

— 9, 11¹/₂ (6te Kl.) III Geometri, *Beyerholm*

— 9, 11¹/₂ (5te Kl.) II Geografi, *Thomsen*.

— 9, 11¹/₂ (1ste Kl.) I Fransk, *Koch*.

— 4 (Salen) V Græsk, *Listov*.

— 4 (Museet) IVR Naturlære, *Jespersen*.

— 4, 6 (1ste Kl.) Forb. Tysk, *Møller*.

Lørdag den 30te.

— 8 (6te Kl.) DIM. Latin, *Boëtius*.

— 8, 10¹/₂ (Salen) III Tysk, *Wittrup*.

— 8, 10¹/₂ (1ste Kl.) II Fransk, *Koch*.

— 8, 10¹/₂ (Museet) I Naturhistorie, *Jespersen*.

— 5 (Salen) Almindelig Sangprøve.

— 5³/₄ Almindelig Gymnastikprøve.

Mandag den 2den Juli.

— 8 (6te Kl.) DIM.₁ Engelsk, *Listov*.

— 8 (Museet) V Naturlære, *Beyerholm*.

— 8, 10¹/₂ (Salen) III Fransk, *Neergaard*

— 8, 10¹/₂ (1ste Kl.) I Dansk, *Wittrup*.

— 9 (6te Kl.) IVR Dansk, *Elmqvist*.

Kl. 4, 6 (6te Kl.) IVst. Græsk, *Neergaard*.

— 4 (Salen) IVR Engelsk, *Listov*.

— 4, 6 (1ste Kl.) Forb. Regning, *Thomsen*.

Tirsdag den 3dje.

— 9, 11^{1/2} (Salen) III Arithmetik, *Beyerholm*.

— 9 (6te Kl.) IIst. Latin, *Koch*.

— 9 (5te Kl.) IIR Engelsk, *Møller*.

— 9, 11^{1/2} (1ste Kl.) I Historie, *Thomsen*.

— 4 (Salen) DIM. Dansk Litteraturhistorie og Oldnordisk,
Elmquist, Listov.

— 4, 6 (1ste Kl.) Forb. Geografi, *Boëtius*.

Onsdag den 4de.

— 8 (Salen) V Fransk, *Neergaard*.

— 8 (6te Kl.) IVa Tysk, *Wittrup*.

— 9, 11^{1/2} (Museet) II Naturhistorie, *Jespersen*.

— 9, 11^{1/2} (1ste Kl.) Forb. Religion, *Koch*.

— 4 (Salen) IVb Tysk, *Wittrup*.

— 4, 6 (1ste Kl.) IIIst. Græsk, *Elmquist*.

Torsdag den 5te.

— 8 (6te Kl.) DIM. Historie, *Elmquist*.

— 8, 10^{1/2} (Salen) II Geometri, *Thomsen*.

— 8, 10^{1/2} (1ste Kl.) IR Engelsk, *Møller*.

— 10 (6te Kl.) DIM.₂ Tysk, *Wittrup*.

— 12^{1/2} (Salen) DIM. Fransk, *Neergaard*.

— 4, 6 (Salen) IIIst. Latin, *Neergaard*.

Fredag den 6te.

— 8 (6te Kl.) V₁ Engelsk, *Møller*.

— 8 (Salen) V₂ Tysk, *Wittrup*.

— 8 (Museet) IIIR Naturlære, *Jespersen*.

— 8 (1ste Kl.) Forb. a Historie, *Elmquist*.

— 11—2 og 4—8 Optagelsesprøve for nyanmeldte.

Lørdag den 7de.

- Kl. 9 (6te Kl.) DIM. Græsk, *Listov*.
 — 9, 11^{1/2} (Museet) IV Naturhistorie, *Jespersen*.
 — 9, 11^{1/2} (Salen) III Religion, *Koch*.
 — 9, 11^{1/2} (1ste Kl.) I Geografi, *Thomsen*.
 — 12 (6te Kl.) Forb. b Historie, *Elmquist*.

Mandag den 9de.

- 8 (6te Kl.) V Historie, *Elmquist*.
 — 8, 10^{1/2} (Salen) IV Geografi, *Møller*.
 — 8, 10^{1/2} (Museet) III Naturhistorie, *Jespersen*.
 — 8, 10^{1/2} (1ste Kl.) II Tysk, *Wittrup*.

Tirsdag den 10de.

- 8 (6te Kl.) V Dansk og Oldnordisk, *Elmquist*.
 — 8, 10^{1/2} (Salen) IV Fransk, *Neergaard*.
 — 8, 10^{1/2} (1ste Kl.) I Tysk, *Thomsen*.
 — 8, 10^{1/2} (5te Kl.) Forb. Fransk, *Boëtius*.
 — 12^{1/2} (6te Kl.) III R Engelsk, *Møller*.

Onsdag den 11te.

- 9, 11^{1/2} (Salen) III Historie, *Thomsen*.
 — 9, 11^{1/2} (6te Kl.) II Religion, *Koch*.
 — 9, 11^{1/2} (1ste Kl.) I Matematik, *Jespersen*.
 — 9, 11^{1/2} (5te Kl.) Forb. Dansk, *Møller*.

Torsdag den 12te.

- 8 (6te Kl.) V Latin, *Boëtius*.
 — 8, 10^{1/2} (Salen) IV Historie, *Elmquist*.
 — 8, 10^{1/2} (1ste Kl.) II Arithmetik, *Beyerholm*.
 — 12 (6te Kl.) Ist. Latin, *Møller*.

Fredag den 13de.

- 8, 10^{1/2} (Salen) III Geografi, *Møller*.
 — 8, 10^{1/2} (6te Kl.) II Historie, *Thomsen*.
 — 8, 10^{1/2} (1ste Kl.) I Religion, *Koch*.
 — 8, 10^{1/2} (Museet) Forb. Naturhistorie, *Jespersen*.

Løverdagen den 14de Juli Kl. 1 Meddelelse af
Examens Udfald, Omflytning og Dimission. — Derefter
begynder Sommerferien, som varer til **Mandag den 20de**
August, Formiddag Kl. 12.

Enhver, der har Interesse for Skolen og dens Gjer-
ning, indbydes til at høre paa de mundtlige Prøver og
tage Del i Slutningsmødet.

Chr. Listov.

1888.